

REDAKCJA
tel. 662 061 331

ODWIEDŹ NASZ PORTAL

LIPNO- .PL

**Bieżące informacje
z regionu
pod Twoją ręką**

POWIAT

Wspierają szkoły,
straże i powodzian

str. 2 - Aktualności

POWIAT

Odważny
starosta lipnowski

str. 3 - Aktualności

GMINA SKEPE

To dom daje siłę
przez 100 lat

str. 4 - Aktualności

CZWARTEK
10 PAŹDZIERNIKA 2024

ISSN: 1689-8664

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 41/2024 (811)

CLI

TYGODNIK REGIONU LIPNOWSKIEGO

Szpital to nie mordownia

POWIAT ➤ 30 września starosta Krzysztof Baranowski odniósł się do słów wypowiedzianych przez znanego mu z imienia i nazwiska człowieka, a brzmiących „to nie szpital, to mordownia”

– Muszę sprostować to, co mówią osoby związane z samorządem, że nasz szpital to zwykła mordownia – mówi starosta lipnowski Krzysztof Baranowski. – Poleciłem więc przygotowanie dokumentów statystycznych, znam imię i nazwisko tej osoby, która wypowiedziała te słowa i mam na to świadka.

Włodarz powiatu zaprezentował dane statystyczne lipnowskiego szpitala z podziałem na oddziały, poradnie i izbę przyjęć, z uwzględnieniem lat epidemicznych wywołanych covidem. Wynika z nich, że w 2019 roku w szpitalu leczonych

było 7209 osób, zmarło 299 pacjentów, czyli 4,15 procenta.

– Czy do szpitala to się przyjeżdża zdrowym czy chorym – pyta retorycznie starosta Baranowski. – Ja uważam, że chorym.

Trzeba uwzględnić fakt, że lipnowski szpital to także trzy Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, a więc oddziały dla osób obłożnie chorych. I w nich w 2019 roku leczonych było 193 osoby, a zmarło 53 pacjentów, co daje 27 procent.

– Kogo przyjmujemy do zakładów opiekuńczo-leczniczych – dopytuje starosta. – Bardzo, bardzo

chorych ludzi.

W izbie przyjęć przyjęto w 2019 roku prawie 8 tysięcy pacjentów, z których 8 zmarło. W przychodniach przyjętych zostało niemalże 40 tysięcy pacjentów z różnymi schorzeniami, nie odnotowano przypadku śmierci.

W 2020 roku, w marcu zaatakował obywateli koronawirus, ogłoszono stan epidemii, szpitale pracowały na wzmożonych, pandemicznych obrotach, regulowanych specjalnymi przepisami. I w tym właśnie pandemicznym roku 2020 w lipnowskiej lecznicy powiatowej na oddziały szpitalne trafiło 7095 pacjentów, zmarło spośród nich 361, czyli 5,09 procenta hospitalizowanych. W ZOL-ach przebywało 229 osób, zmarło 58, czyli 25 procent. Poradnie obsługiwały 38 tysięcy chorych, nie odnotowały zgonu. Przez izbę przyjęć przewinęło się 5 750 osób, zmarło 6.

W 2021 roku w szpitalu leczonych było ogółem 7 014 pacjentów, zmarły 453 osoby, czyli 6,46 procenta. W ZOL-ach przebywało przez cały rok 167 osób, zmarło 29, czyli 17 procent. Izba przyjęć obsługiwała 5700 chorych, zmarło 11 osób.

dokończenie na str. 8

Bobrowniki

Tragiczna wyprawa na ryby

Tragicznie zakończyła się w sobotę (06.10.2024) wyprawa na ryby. Dwóch mężczyzn z powiatu aleksandrowskiego utonęło w Wiśle.

W sobotę po godzinie 10.00 do lipnowskich policjantów wpłynęła niepokojąca informacja. Jeden z rybaków widział na łodzi płynącego Wisłą mężczyznę, który po chwili wpadł do wody. Na miejsce natychmiast zadysponowane zostały odpowiednie służby. Policjanci, strażacy z PSP i OSP oraz woprowcy przystąpili do poszukiwań mężczyzny.

– Niestety około godziny 11.00 wyłowiono z wody jego ciało. Był to 39-letni mieszkaniec powiatu aleksandrowskiego. Ponieważ z ustaleń mundurowych wynikało, że mężczyzna mógł mieć towarzystwo, nie

przerwano poszukiwań. Sprawdzał się jednak najczarniejszy z zakładanych scenariuszy, bo około godziny 15.00 odnaleziono zwłoki drugiego z mężczyzn, 53-letniego mieszkańca powiatu aleksandrowskiego – podaje Komenda Powiatowa Policji w Lipnie.

Biegli wstępnie wykluczyli udział osób postronnych w zdarzeniu. Ciało, łódź i pojazd, którym mężczyźni przyjechali nad wodę, zabezpieczyła prokuratura lipnowska, która prowadzi postępowanie w tej sprawie.

(ak), fot. KPP Lipno

Wspierają szkoły, straże i powodzian

POWIAT ➤ 445 tysięcy złotych w formie dotacji celowej władze powiatu lipnowskiego przekazały z własnych środków powiatowi Iwóweckiemu, dotkniętemu skutkami wrześniowej powodzi na południu Polski, gminie Skępe na doposażenie straży w Wiosce oraz Lipnu na utworzenie pracowni językowej w szkole podstawowej

Rajcy jednogłośnie zdecydowali podczas poniedziałkowej sesji Rady Powiatu w Lipnie o wsparciu finansowym powiatu Iwóweckiego kwotą 200 tysięcy złotych z przeznaczeniem na remont pomieszczeń Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Gryfowie Śląskim oraz Zespołu Szkół we Wleniu, zniszczonych w wyniku powodzi. Dotacja celowa ze środków własnych powiatu lipnowskiego została podzielona równo między dwie szkoły poszkodowane wrześniową powodzią. Każda placówka może więc wykorzystać po 100 tysięcy złotych na odbudowę pomieszczeń. Wszyscy radni obecni na sesji byli za udzieleniem pomocy.

– Zaczynać dobrą naukę trzeba od przedszkola, bo dobrze przygotowane dziecko jest dobrym nabytkiem w klasach wczesnoszkolnych i w szkole podstawowej, i w średniej, ale także w szkołach wyższych – podnosi Mariola Rybka, przewodnicząca Rady Powiatu w Lipnie. – Ja mam możliwość kształcić studentów i też widzę efekty ciężkiej pracy nauczycieli w tym jak studenci podejmują swoje wyzwania.

Władze powiatu za jednogłównym przyzwoleniem rad-

nym wsparły także lipnowski samorząd miejski kwotą 20 tysięcy złotych. Tutaj środki z kasy powiatu zostaną wykorzystane na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 3 w Lipnie. Dzięki dotacji celowej w „trójce” zostanie utworzona i wyposażona pracownia językowa.

– Ta uchwała dotyczy naszej szkoły, chociaż to nie szkoła

występuje o pomoc, tylko gmina – mówi Jacek Gózdź, dyrektor Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lipnie. – Dziękuję za to głosowanie, bo 20 tysięcy złotych w przypadku tworzenia pracowni językowej to jest mniej więcej jedna trzecia kwoty na stworzenie 24-stanowiskowej pracowni. A pracownia ta jest bardzo potrzebna w tej szkole,

bo jest to największa szkoła podstawowa w powiecie. Mamy co prawda już jedną pracownię, ale od przybytku głowa nie boli, tym bardziej, że wyniki egzaminu klas ósmych jeśli chodzi o język angielski i język niemiecki zawierają się w siódmym i ósmym stanie w skali od 1 do 9. Nauka obu języków jest więc na wysokim poziomie, co mnie cieszy. Większość

uczniów z mojej szkoły staje się później uczniami naszych szkół powiatowych i wiem od dyrektorów, że są zadowoleni z tych uczniów. Idziemy więc jeszcze dalej, żeby uzyskać jeszcze wyższy poziom.

Wszyscy rajcy byli za udzieleniem dotacji lipnowskiej „trójce”. Powiat lipnowski z własnych środków przy jednogłównym poparciu 16 radnych przekazał 30 września również gminie Skępe wsparcie finansowe w kwocie 225 tysięcy złotych z przeznaczeniem na zakup średniego wozu bojowego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Wiosce.

– My duże pieniądze przeznaczamy na ochotnicze straże pożarne – mówi starosta lipnowski Krzysztof Baranowski. – Dziś siłą dofinansowaliśmy zakup samochodu strażackiego średniego dla OSP Wioska w gminie Skępe niebagatelną kwotą 225 tysięcy złotych. My w tym roku rozdysponowaliśmy już dla straży pożarnych prawie milion złotych, bo 200 tysięcy złotych do Wielgiego, 80 tysięcy złotych do Krzyżówek, do Tłuchowa 180 tysięcy złotych, teraz do Wioski 225 tysięcy złotych.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Powiat/Lipno

Będzie szkoła muzyczna II stopnia?

Podczas poniedziałkowej sesji Rady Powiatu w Lipnie starosta lipnowski poinformował o rozpoczętych rozmowach w kierunku poszerzenia nauki w szkole muzycznej o kolejny stopień. Póki co powiat otrzymał 2,6 mln złotych na doposażenie placówki.

– Podpisałem dwie umowy z marszałkiem województwa kujawsko-pomorskiego Piotrem Całbeckim – mówi Krzysztof Baranowski, wódcarz powiatu lipnowskiego. – Byliśmy w pierwszej dwudziestce samorządów, które sięgnęły już po pieniądze. Środki są niezłe, jest to ponad 2,6 mln złotych oraz 204 tysięcy złote na wsparcie administracyjne.

Niebagatelna dotacja w kwocie 2,6 mln złotych została przeznaczona na zakup sprzętu dla lipnowskiej Publicznej Szkoły Muzycznej I stopnia. Placówka wzbogaci się dzięki tym środkom o kolejne instrumenty muzyczne:

klarnety, pianina, saksofony, ale także sprzęt nagłaśniający, oświetleniowy, multimedialny oraz wyposażenie sceniczne od pulpitów dyrygenckich czy krzesłek, przez pulpity do nut, aż po krzesła kontrabasisty.

– Mamy wybudowaną piękną siedzibę szkoły muzycznej, która kosztowała nas około 15 milionów złotych – przypomina starosta Baranowski. – Szkoła jest dobrze wyposażona, ale będzie jeszcze lepiej. Będzie to teraz nasze cacko, inne miasta, nawet te większe, mogą nam takiego obiektu pozazdrościć. Bryła obiektu to fortepian, kubatura 1700 metrów

kwadratowych. Jest tam szkoła muzyczna pierwszego stopnia i sala koncertowa na 260 osób, ale ostatnio byłem w Warszawie i spotkałem się z panią sekretarzem Ministerstwa Kultury, i rozmawiałem na temat powołania w Lipnie drugiego stopnia szkoły muzycznej. Rozpocząłem pewien proces, który mam nadzieję dzięki współpracy z ministerstwem, uda się zrealizować.

W 2024 roku uczniowie szkoły muzycznej zyskali nowoczesny, dobrze wyposażony obiekt. Uczą się obecnie na pierwszym stopniu, czy uda się zamierzenie wódcarza powiatu lipnowskiego,

który jest organem prowadzącym dla Publicznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Lipnie i nauka zostanie poszerzona o drugi stopień? Czas pokaże. Zapewne doposażenie pomoże w nauce i funkcjonowaniu szkoły.

Wcześniej adepci sztuki muzycznej uczyli się w różnych miejscach używanych na ten cel. Teraz mają stałą bazę w Lipnie, w miejscu, gdzie niegdyś był zlokalizowany stary szpital, czyli przy Placu 11 Listopada w Lipnie. Niewątpliwie było to możliwe dzięki pozyskaniu znaczących środków na budowę i wyposażenie placówki.

– Jeśli chodzi natomiast o 204

tysiące złotych na wsparcie administracyjne to przyznam, że zabiegałem, żeby coś z pieniędzy unijnych trafiło do samorządów na obsługę składanych wniosków – wyjaśnia starosta Baranowski. – Wcześniej moi urzędnicy na moim spręcie i moich papierach obsługiwali wnioski, miasta i gminy z powiatu lipnowskiego.

204 tysiące złotych zostanie wykorzystane na obsługę wniosków o wsparcie finansowe, wypłaty i dodatki specjalne dla urzędników, którzy dokumenty przygotowują, by środki unijne otrzymywać.

Lidia Jagielska

Odważny starosta lipnowski

POWIAT ➤ W miniony poniedziałek w Starostwie Powiatowym w Lipnie gościł Piotr Hemmerling, wicewojewoda kujawsko-pomorski. Były rozmowy o inwestycjach, środkach pomocy i wizytowanie nowych placówek powiatowych

– Jesteśmy średnim samorządem z 66 tysiącami mieszkańców – mówił starosta Krzysztof Baranowski. – Mamy pięć miast, dwa przybyły nam w tym roku, Kikół i Bobrowniki oraz cztery gminy. Jest to więc dziewięć samorządów i powiat. Mamy związane stowarzyszenie do pozyskiwania środków, które wynegocjowało kwotę 14 milionów euro na działanie samorządów miejskich, gminnych i powiatu. Podzieliliśmy te pieniądze między nas, ja temu sto-

warzyszeniu prezesuję.

Powiat przymierza się do budowy Powiatowego Centrum Rekreacji i Sportu nad Mieniem w Lipnie. W wieloletnim budżecie powiatu jest zapisanych już na tę wielką inwestycję 10 milionów złotych. Obiekt powstanie nad rzeką, na ponad hektarowej działce powiatu lipnowskiego. Ze względu na teren podmokły konieczna jest opinia geologiczna, która okazała się pozytywna i budowa budynku częściowo na palach. Do 15

października można już składać oferty na opracowanie pełnej dokumentacji na budowę kolejnego obiektu powiatowego. Przetarg został ogłoszony.

– Mamy już w pobliżu szpitala budynek powiatu ze żłobkiem, przedszkolem, którym wynajmujemy pomieszczenia tak jak i ODR-owi, inspekcji ochrony roślin i pobieramy opłaty – wylicza starosta Baranowski. – Mamy tam także Powiatowe Centrum Obsługi Administracyjno-Księgowej, całkiem inne jak funkcjonujące w kraju. U nas pod to centrum podlegają również konserwatorzy, sprzątaczkę i kierowcy, w szkołach mamy tylko sekretarza i kadrowego, reszta funkcjonuje na zasadzie Centrum i tam zatrudnionych jest około 60 osób. Z tytułu najmu jednak dochodów nam przybywa, bo teraz oddaliśmy budynek o kubaturze około 700 metrów.

Budynek nad Mieniem oddany przed kilkoma tygodniami również posiada na wynajem pomieszczenia na żłobek

i przedszkole. Te są zlokalizowane na parterze, a na piętrze ogrodzonego obiektu nad rzeką jest pięć mieszkań z przeznaczeniem dla młodych lekarzy zaczynających pracę w lipnowskim szpitalu. Jest to szczególnie ważne dla byłych stypendystów powiatu lipnowskiego, a obecnie lub za chwilę lekarzy pochodzących z całej Polski.

– Kolejny nasz pomysł to budowa drugiego obiektu domu pomocy społecznej – informuje Krzysztof Baranowski. – Mamy jeden dom dla 143 pensjonariuszy, ale jest tak duże zapotrzebowanie na tworzenie takich podmiotów, bo społeczeństwo się starzeje. Rozmowy toczą się też w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, następny krok to będzie budowa za własne pieniądze domu pomocy społecznej.

Powiat przystąpił już do rozmów technicznych z władzami gminy Wielgie, a w wieloletniej prognozie finansowej zabezpieczył 7 milionów złotych na budowę drugiego domu po-

mocy społecznej w Nowej Wsi w gminie Wielgie.

– Cieszę się z deklaracji starosty o budowie domu pomocy społecznej – mówi wicewojewoda kujawsko-pomorski Piotr Hemmerling. – To jest niestety nasza przyszłość, społeczeństwo nam się starzeje i będziemy potrzebowali takich miejsc jak najwięcej. Była tendencja dezinstytucjonalizacji takich placówek, ale dzisiaj one są potrzebne, bo nie ma dla nich alternatywy. Rzadkością jest obecnie chęć budowania domów pomocy społecznej. Powiat lipnowski należy do dużych powiatów, ambitnych, bardzo dobrze zarządzanych. W marzeniach trzeba być odważnym, a starosta lipnowski jest odważny. Trudne zadania przed powiatem, ale pomoże w nich umiejętne ubieganie się o środki. Jestem zwolennikiem Polski samorządowej, bo to samorządy wiedzą najlepiej, czego ich mieszkańcom potrzeba. Doceniam rolę samorządu.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Gmina Skępe

Świetlica w Wiosce wreszcie gotowa

19 października po wieloletnich oczekiwaniach oddany do użytku zostanie przebudowany i kompleksowo zmodernizowany budynek świetlicy wiejskiej z remizą OSP w Wiosce. Uroczystości rozpocznie msza święta w pobliskim klasztorze.

– 19 października otworzymy wreszcie świetlicę w Wiosce – mówi nam burmistrz Rafał Gołębiowski. – Cieszę się, że udało się zakończyć ten proces i strażacy zyskają remizę. To będzie dla nas wszystkich ważny dzień.

Na ten dzień czekali i druhowie z Wioski, i mieszkańcy, i władze samorządowe wiele lat. Remont, przebudowa i oczekiwanie na oddanie do użytku przeciągały się w nieskończoność. Szwankowały prace budowlane, zmieniano wielokrotnie terminy oddania obiektu do użytkowania. Przebudowę rozpoczął poprzedni burmistrz Piotr Wojciechowski, zakończył obecny Rafał Gołębiowski. Teraz już pewne jest, że remiza jest gotowa i zostanie otwarta uroczystie w sobotę 19 października. Relację opublikujemy na łamach CLI.

– My duże pieniądze przeznaczamy na ochotnicze straże pożarne – mówi starosta lipnowski Krzysztof Baranowski. – Dzi-

siaj dofinansowaliśmy zakup samochodu strażackiego średniego dla OSP Wioska w gminie Skępe niebagatelną kwotą 225 tysięcy złotych. W tym roku rozdysponowaliśmy już dla straży pożarnych prawie milion złotych, bo 200 tysięcy złotych do Wielgiego, 80 tysięcy złotych do Krzyżówek, do Tłuchowa 180 tysięcy złotych, te-

raz do Wioski 225 tysięcy złotych.

Powiat lipnowski z własnych środków, przy jednogłośnie poparciu 16 radnych, przekazał gminie Skępe wsparcie finansowe w kwocie 225 tysięcy złotych z przeznaczeniem na zakup średniego wozu bojowego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Wiosce. Druhowie zyskają więc i nową

strażnicę, i nowy samochód.

A rozbudowa świetlicy wiejskiej w Wiosce kosztowała około 2,2 mln złotych. Początek inwestycji dał program rewitalizacji dla gminy Skępe, który rajcy przyjęli uchwałą w 2017 roku, potem był zmieniany trzykrotnie w roku 2018 i w roku 2020. I to właśnie program rewitalizacji był podsta-

wą do ubiegania się ratusza o dofinansowanie projektu „Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie świetlicy w Wiosce wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.

Gmina Skępe uzyskała dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Łączna wartość tej inwestycji wynosi 2,116 mln złotych, zaś wkład własny gminy Skępe 1,140 mln złotych.

Budynek dotychczasowej strażnicy diametralnie zmienił swoje oblicze, został znacząco rozbudowany i zmodernizowany oraz powiększony tak, by służyć już nie tylko druhom miejscowej jednostki OSP, ale także mieszkańcom wsi i gminy. Obiekt zyskał nadbudowane piętro, pomieścić ma więc i kafejkę internetową, i salę konferencyjną, i pomieszczenia dla koła aktywnych kobiet oraz salę edukacji ekologicznej.

Do tematu wrócimy.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

To dom daje siłę przez 100 lat

GMINA SKĘPE ➤ 3 października sto lat ukończyła wólczanka Genowefa Tomkielska. Z życzeniami do jubilatki pospieszyły władze skępskiego ratusza i województwa oraz rodzina, a patronem medialnym podniosłej uroczystości był tygodnik CLI

– Dzisiejszy jubileusz jest niecodzienny i wyjątkowy zarówno dla pani Genowefy, jej rodziny, ale również dla nas – podkreśla Rafał Gołębiowski, wódcz Skępego. – Takie osoby są skarbnicą wiedzy, wspomnień dla nas patriotów. Życzę wszystkiego najlepszego naszej jubilatce i kolejnych jubileuszy w dobrym zdrowiu. 200 lat.

Genowefa Tomkielska urodziła się 3 października 1924 roku w Wólce w gminie Skępe. Jej rodzice Stanisław i Marianna Boińscy posiadali gospodarstwo rolne. Nasza jubilatka miała trzech braci, była najstarsza z rodzeństwa. W młodości pracowała u Niemców w Łąkiem, pomagała Niemce z dwójkiem dzieci i matką w pracach domowych. Pracowała aż do czasu zachorowania, doznała urazu i zastrzału palca. Wtedy wróciła do rodziców do Wólki, żeby pomóc mamie. Swoją niemiecką chlebobawczynię pani Genowefa wspomina bardzo dobrze. Potem pracowała jeszcze przymusowo w Tłuchówku, aż przyszło wyzwolenie i nasza jubilatka zaczęła wieść spokojnie, pracowite życie ze

swoimi rodzicami w gospodarstwie, w ukojanej na całe życie Wólce w gminie Skępe. W lipcu 1945 roku wyszła za mąż za dwa lata starszego chłopaka z Wólki, młodzi państwo Tomkielscy wyprowadzili się na swoje, urodził się syn, który niebawem zmarł, potem przyszła na świat ukojona, jedyna córka Otylia.

– Było nas dwoje, starszy był brat, ale zmarł w wieku dziecięcym – opowiada nam Otylia Szymańska, córka jubilatki. – Później mamusia trochę chorowała, więc już więcej dzieci rodzice nie mieli. Tatuś cały czas pracował zawodowo, a mamusia prowadziła maleńkie gospodarstwo, około 2-hektarowe i dbała o dom, który jest do dzisiaj. Dopiero kiedyś po śmierci mamusi pomyśleliśmy, co z nim zrobić.

Od kilku lat pani Genowefa pomieszkuje u córki i zięcia, ale swój dom ma w Wólce i to z tym właśnie miejscem, ze społecznością jest związana całym sercem. Powtarza nam, że tam wróci.

– Broń Boże mnie z Wólki wypisywać – powtarza pani Genowefa. – Ja chcę być tam, tutaj jestem tylko czasowo. Niech

wszystko będzie jak jest, nie muszę domu przepisywać, bo córka jest jedna.

I tak jest. Pani Genowefa jest zameldowana w Wólce, jest niezmiennie właścicielką swojej posesji, a od około trzech lat spędza więcej czasu u córki i zięcia w Skępem, ale do swojego domu latem zagląda z dziećmi i tam upaja się urokiem swojej rodzinnej, ukojanej wsi. Choć już jubilatka słabo słyszy i gorzej widzi, to sercem potrafi oczarować każdego tak, jak nas w czwartkowe przedpołudnie. Z uśmiechem i wdzięcznością pani Genowefa czekała 3 października na gości, a codziennie tak czeka na wnuczki i prawnuczęta. Jubilatka ma trzy wnuczki oraz trzy prawnuczki i trzech prawnuków. Najstarsza prawnuczka ma 30 lat, najmłodszy prawnuk 10 lat.

– Jest taki dzień, że mamusia jest rozmowna, a czasem nie mówi nic nawet przez cały dzień – opowiada pani Otylia. – Jeszcze dwa miesiące temu wspominała swoich znajomych, krewnych, tych nieżyjących już, z dawnych czasów, z Wólki. Lu-

biła opowiadać, teraz już troszkę mniej. Uwielbia jak przyjeżdżają nasze córki z dziećmi, czyli jej wnuczki. Śledzi, obserwuje prawnuków, cieszy się.

Pani Genowefa cieszy się dobrym zdrowiem. Ma oczywiście problemy z poruszaniem się, ze wzrokiem i słuchem, ale każdego dnia rano wstaje z łóżka i przy pomocy córki ubiera się. Czas spędza na modlitwie, trochę ogląda programy w telewizji, wspomina lub rozmyśla, w zależności od dnia. Nas przywitała jako uśmiechnięta i szczęśliwa jubilatka, przyjmowała z radością życzenia i kwiaty, i nawet wypita łyk szampana.

– W 2018 roku marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki i zarząd podjął decyzję, że w stulecie odzyskania niepodległości będziemy rówieśników niepodległej honorować okolicznościowymi medalami marszałka województwa – przypomina Aneta Jędrzejewska, wicemarszałek województwa. – I dzisiaj z tym medalem przyjechałam do pani Genowefy, żeby podziękować jej za całe życie, bo to w jakim dzi-

siaj jesteśmy miejscu, w jakiej Polsce możemy żyć, to praca takich osób jak pani Genowefa. W trudnych czasach, niezwykle ciężkich potrafili dokonywać wielkich rzeczy. Życzę zdrowia i jeszcze wielu lat życia. I cieszę się, że coraz więcej jubilatów jest w tak świetnej formie.

Genowefa Tomkielska przeżyła sto lat i w doskonałej formie przyjęła w czwartkowe przedpołudnie gości urodzinowych z władzami samorządowymi na czele: burmistrzem Skępego Rafałem Gołębiowskim, przewodniczącym Rady Miejskiej w Skępem Ryszardem Szewczykiem i wicemarszałkiem województwa Anetą Jędrzejewską oraz kierownikiem MGOPS-u w Skępem Agnieszką Witkowską oraz Luizą Stankiewicz. Były kwiaty, życzenia i rozmowy. Był tort urodzinowy i dom pełen miłości ze strony córki, wnuczki, prawnuczki i pozostałych domowników i gości. 200 lat, pani Genowefo, życzy Redakcja Tygodnika CLI.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

To będzie otwarta seniorada

SKĘPE ➤ 12 października w hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Skępem odbędzie się otwarta seniorada. Wstęp będzie bezpłatny, każdy uczestnik otrzyma medal i poczęstunek

– Z okazji dnia seniora zaproponowałem ofertę inną niż w latach ubiegłych – mówi Rafał Gołębiowski, burmistrz miasta i gminy Skępe. – Będzie to otwarta seniorada, będzie trwała cztery czy pięć godzin. Zapraszam wszystkie koła seniorów, klubu seniorów, ale także seniorów niezrzeszonych z terenu naszego miasta i gminy do udziału w tej senioradzie. Będzie trochę na sportowo, ale dyscypliny sportowe nie będą na tyle wymagające, żeby seniorzy nie mogli z nich skorzystać. Przewiduję kilka stoisk profilaktycznych, gdzie będzie można zmierzyć ciśnienie, wziąć udział w pogadankach na

temat chorób dotykających osób w jesieni życia. W tym roku skupimy się na cukrzycy, która dotyka seniorów, dowiemy się jak sobie z tym radzić, jak przygotowywać sobie posiłki, żeby indeks glikemiczny był jak najmniejszy. Skierowałem prośby do kół gospodyń wiejskich o przygotowanie jednego lub dwóch ciast, które będzie można skosztować podczas tego spotkania, a będą przeznaczone dla diabetyków. Będzie można dowiedzieć się jak tego typu posiłki sobie przygotować, a można.

Seniorada rozpocznie się o godzinie 13.00 od rejestracji uczestników, powitania i rozgrzewki, bo

przecież impreza zorganizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora przez wóldarza Skępego będzie miała charakter sportoworekreacyjny z naciskiem na zdrowie osób starszych. Zgromadzeni podzielą się na drużyny i będą uczestniczyć w beztroskiej zabawie pod okiem profesjonalistów.

O godzinie 14.00 rozpoczną się konkurencje, a tych zaplanowano bez liku. Każdy znajdzie coś dla siebie. Będzie np. budowanie wieży, będą zabawy z chustą animacyjną, chińczyk XXL, bierki XXL, rzucanki do celu. Na godzinie 15.00 zaplanowano ćwiczenia na krzesłach, o godzinie 16.00 obej-

rzyć będzie można pokaz tańca, pół godziny wcześniej poznamy laureatów konkursu plastycznego „Senior oczami dziecka”.

Senioradzie towarzyszyć będzie bezpłatne badanie w kierunku osteoporozy, miasteczko zdrowego seniora, stoiska profilaktyczne, strefa urody, pokaz makijażu. Będą ćwiczenia fizjoterapeutyczne z Olą Nierychlewską, będzie też zdrowy, słodki poczęstunek serwowany przez panie z KGW gminy Skępe, będzie gorąca grochówka, nie zabraknie zabaw integracyjnych i sportowych, nie zabraknie także sportowej atmosfery i dobrego humoru.

Wstęp na senioradę jest bezpłatny. Wydarzenie jest przeznaczone dla każdego seniora z gminy i miasta. Wystarczy przyjść w sobotę 12 października do hali sportowej przy skępskiej podstawówce w godzinach 13.00-17.00 i dobrze się bawić. Seniorada to okazja do wspólnego spędzenia czasu, do zabawy, sportu i rekreacji, do delektowania się pysznościami, ale także do wykonania badań. Zachęcamy do udziału. My też tam będziemy, a relację opublikujemy w kolejnym wydaniu CLI.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Powiat

Pirat drogowy przykładowie ukarany

Zasady i przepisy obowiązujące na drogach to nie instruktażowy zarys, do którego możemy podchodzić liberalnie. Od ich przestrzegania zależy bezpieczeństwo kierującego i innych użytkowników drogi. Czasem kierowcy przypominają o tym wysoki mandat, a czasem dopiero utrata prawa jazdy i sprawa w sądzie.

W ostatnią niedzielę września kierujący motocyklem na trzy miesiące pożegnał się z uprawnieniami do kierowania pojazdami po tym, jak w obszarze zabudowanym w Karnkowie na liczniku swojej hondy miał ponad 100km/h. 40-latek z powiatu Sierpeckiego będzie też musiał zapłacić 1500-złotowy mandat, a na jego koncie przybyło 13 punktów karnych.

Dzień później w Lipnie również wysoki mandat i 12 punktów karnych policjanci nałożyli na kierującego Toyotą, który stworzył zagrożenie na drodze. Wyjeżdżając z drogi podporządkowanej na ulicę Bukową, przez

ostro świecące słońce nie zauważył jadących rowerzystek i potrafił jedną z kobiet. Na szczęście prędkość pojazdu była niewielka i kobieta nie odniosła poważnych obrażeń.

We wtorek (01.10.2024) mandat w wysokości 1050 złotych i 10 punktów otrzymała 18-letnia mieszkanka gminy Kikół, która na ulicy 3 Maja w Lipnie nie zachowała dostatecznego odstępu od poprzedzającego ją pojazdu i doprowadziła do kolizji.

Tego samego dnia policjanci zatrzymali także nietrzeźwego mieszkańca Lipna kierującego audi. 51-latek przekroczył war-

tość alkoholu wskazującą na stan nietrzeźwości organizmu i odpowie za to przed sądem. Mężczyzna otrzymał też mandat za niepoddanie pojazdu badaniom technicznym.

W środę (02.10.2024) funkcjonariusze interweniowali wobec mężczyzny, który prowadził pojazd mimo braku uprawnień do kierowania. Auto, którym poruszał się 61-letni mieszkaniec gminy Lipno, także nie miało ważnych badań technicznych. W jego przypadku policjanci skierują do sądu wnioski o ukaranie.

(ak), fot. KPP Lipno

Druhowie i gospodynie pamiętają

GMINA SKĘPE 3 października mundurowi z Ochotniczej Straży Pożarnej w Wólce oraz reprezentacja gospodyń wiejskich z sołtysem wsi Anną Paradowską pospieszyli z życzeniami i bukietami kwiatów do najstarszej mieszkanki Wólki Genowefy Tomkielskiej

– Bardzo się cieszymy, że mieszkanka naszej wsi doczekała tak pięknego jubileuszu – mówi nam drużna Marlena Topolewska. – Z tego co wiemy, jest to pierwsza osoba w historii naszej wsi obchodząca 100. urodziny. Nie mogło nas zabraknąć tu w tak ważnym dniu. W imieniu wszystkich strażaków z OSP w Wólce życzymy jubilatce wszystkiego co najlepsze.

Druhowie wspominają panią Genowefę, gdy jeszcze kilka lat temu w zarym wieku, ale w pełni sił spotykała się z nimi po sąsiedzku i mieszkała w swoim domu, samodzielnie zajmując się

wszystkim.

W czwartek do 100-latki oprócz delegacji drułów wybrała się sołtys sołectwa Wólka Anna Paradowska oraz reprezentantka Koła Gospodyń Wiejskich w Wólce. Były kwiaty, życzenia, słodkości, wspomnienia i duma ze swojej najstarszej mieszkanki, która doświadczeniami może obdzielić wielu młodych.

To spotkanie było doskonałym przykładem międzypokoleniowej integracji. My z przyjemnością towarzyszyliśmy mieszkańcom Wólki w tym wyjątkowym dniu.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Skępe

Konkurs w biało-czerwonych barwach

Do 31 października można zgłaszać udział w konkursie plastycznym „Barwy biało-czerwone brzmią jak niepodległość” zorganizowanym przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Skępie.

– Konkurs organizujemy w związku z rocznicą odzyskania niepodległości, którą świętować będziemy 11 listopada – mówi dyrektor skępskiej księżnicy publicznej Jerzy Kowalski. – W ten sposób pielęgnujemy naszą tradycję narodową i budujemy więzi emocjonalne dzieci z rodzicami, uaktywniamy i promujemy twórczość dzieci i młodzieży, przekazujemy wiedzę na temat różnorodnych form plastycznej i literackiej, twórczej wypowiedzi, rozwijamy sprawność manualną dzieci w zakresie technik plastycznych oraz wyobraźnię dzieci i młodzieży.

Celem konkursu jest poszerzenie wiedzy najmłodszych mieszkańców miasta i gminy Skępe na temat drogi do niepod-

ległości z 1918 roku. Patronat nad konkursem zorganizowanym przez miejscową bibliotekę publiczną objął burmistrz Rafał Gołębiewski.

W zmaganiach mogą wziąć udział milusińscy z przedszkoli działających w mieście i gminie Skępe, uczniowie podstawówek samodzielnie lub wspólnie z rodzicami czy opiekunami prawnymi. Konkurs ma bowiem charakter rodzinny i zachęca do wspólnego tworzenia.

Zadaniem postawionym uczestnikom jest wykonanie pracy plastycznej w postaci plakatu, rysunku czy innej pracy plastycznej o tematyce niepodległościowej związanej z narodowym świętem niepodległości. Technika i forma wykonania

jest dowolna. Każde dziecko lub dziecko/rodzic może zgłosić maksymalnie trzy prace konkursowe.

Do dzieła konkursowego należy dołączyć metryczkę z imieniem, nazwiskiem, wiekiem, nazwą szkoły lub przedszkola i numerem kontaktowym.

– Na prace czekamy w bibliotece do 31 października do godziny 15.00 – przypomina dyrektor Kowalski. – Dostarczone prace oceniane będą w kategoriach wiekowych. Wyniki konkursu zamieścimy na stronie internetowej naszej biblioteki. Zachęcamy do udziału.

Relację z gali wręczenia nagród opublikujemy na łamach CLI.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Świętowali niewidomi

POWIAT/LIPNO 2 października w Miejskim Centrum Kulturalnym niewidomi i niedowidzący z regionu lipnowskiego świętowali z okazji Międzynarodowego Dnia Białej Laski. Patronem honorowym uroczystości był starosta lipnowski Krzysztof Baranowski, a medialnym Tygodnik CLI

– Życzę nam wszystkim zdrowia i dobrego dostępu do lekarzy – mówił Krzysztof Suchocki, prezes lipnowskiego koła Polskiego Związku Niewidomych. – Zwracam się do sekretarza powiatu lipnowskiego o podjęcie starań w kierunku zapewnienia nam w Lipnie dostępu do okulisty, bo to dla nas szczególnie ważne. Proszę samorządowców o znoszenie barier architektonicznych, których jest coraz mniej, ale wciąż jest ich za dużo. Dziękujemy za współpracę samorządowcom

ze Skępego, Lipna, gminy Lipno czy Tłuchowa, dziękuję za każde wsparcie.

Uroczystość odbyła się dzięki 60-procentowemu dofinansowaniu ze środków PFRON-u oraz wsparciu samorządu skępskiego, tłuchowskiego, gminy Lipno i miasta Lipna, słodkości podarował starosta Krzysztof Baranowski reprezentowany przez Zbigniewa Chmielewskiego, współorganizatorem spotkania był lipnowski dom kultury.

– Ze związkiem współpracu-

ję od lat, teraz jako burmistrz – mówił Rafał Gołębiewski, wódcą miasta i gminy Skępe. – My też wspólnie z obecną ze mną panią dyrektorką MGOPS-u w Skępem Agnieszką Witkowską wsparliśmy to spotkanie, a już dzisiaj zapraszam do Skępego, użyczymy miejsca dla niewidomych, z przyjemnością pomożemy zorganizować kolejne spotkanie. Życzę związkowi jak najwięcej dobrych, życzliwych ludzi wokół was. Mam nadzieję, że wkrótce poszerzymy współpracę i zapraszam do pięk-

nej gminy Skępe.

W środowe przedpołudnie sala główna domu kultury w Lipnie wypełniła się po brzegi niewidomymi i niedowidzącymi oraz ich opiekunami, władzami koła Polskiego Związku Niewidomych w Lipnie reprezentowanymi przez Krzysztofa Suchockiego, Andrzeja Gatyńskiego oraz Wojciecha Lewickiego, przedstawicielami powiatu lipnowskiego i skępskiego samorządu oraz przyjaciółmi niewidomych. Była okazja do delektowania się pysznymi daniami,

rozmów, planów i podsumowań. Artystyczny upominek przygotował dla zgromadzonych Miłosz Makowski.

– Pomimo dużego rozwoju medycyny nie ma leku na przywrócenie wzroku – mówił Arkadiusz Świerki, dyrektor Miejskiego Centrum Kulturalnego w Lipnie. – Życzę, byście podziwiali piękno świata i ten świat kochali. Obyście zawsze mieli przy sobie pomocną dłoń.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Młodzi wędkarze nagrodzeni

GMINA SKĘPE ▶ Pierwsze wędkowanie z „Porozumieniem dla Skępego” zaowocowało pierwszymi zawodami dla dzieci. Sędziowie ocenili, policzyli złowione ryby i przyznali nagrody

WIĘCEJ ZDJEĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

– Bardzo się cieszę, że tyle osób, rodzin z dziećmi przyjechało na nasze wędkowanie – mówi Jerzy Kowalski, prezes stowarzy-

szenia „Porozumienie dla Skępego”. – Chociaż pogoda nam nie sprzyjała, to prawie pięćdziesiąt osób znalazło się na naszych li-

stach, a dzieci przystąpiły do konkursu na największą liczbę złowionych ryb. Drugiego miejsca nie przyznaliśmy, bo na pierwsze zasłużyły dwie osoby równorzędnie. Zapraszamy do stowarzyszenia i na kolejne nasze wydarzenia. My nie zamykamy się w swoim gronie, otwieramy się na całą społeczność miasta i gminy Skępe. Zachęcam do poszerzania naszych szeregów.

Pierwsze miejsce ex aequo zdobyli: Pola Fydryszewska i Nikodem Górczyński. Drugiego miejsca jurorzy nie przyznali, a na trzecim stopniu podium stanęli ex aequo: Radosław Małkiewicz, Oliwia Archaniółowicz oraz Oskar Archaniółowicz.

Konkursowe wędkowanie dla dzieci odbyło się pod okiem rodziców i opiekunów oraz sędziów. Wydarzenie przygotowało „Porozumienie dla Skępego”, a nad jego przebiegiem czuwał prezes Jerzy Kowalski.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Powiat

Szpital to nie mordownia

dokończenie ze str. 1

– Podkreślam, że na naszej izbie przyjęć są izolatki i byli izolowani ludzie z poważnym schorzeniem, jakim był covid – podkreśla starosta Krzysztof Baranowski.

W 2022 roku hospitalizowanych w lipnowskiej lecznicy było 8200 pacjentów, zmarło 403 osoby, co daje 4, 9 procenta. W ZOL-ach przebywało 150 osób, zmarło 12, czyli 8 procent. W izbie przyjęć zmarło 16 pacjentów spośród obsłużonych 7 tysięcy.

W 2023 roku w szpitalu leczono się 8562 pacjentów, zmarło 352 osoby, czyli 4 procent. W ZOL-ach przebywało 154 pacjentów, zmarło 27, czyli 17 procent. W bieżącym

roku do czerwca szpital przyjął na oddziały 4487 pacjentów, zmarło 175 osób, czyli 3 procent. W ZOL-ach przebywało 129 osób, spośród których zmarło 10 osób, czyli 7,8 procenta.

– Ja jestem dumny z tego szpitala i będę dumny – podkreśla starosta lipnowski Krzysztof Baranowski. – I my wszyscy powinniśmy chylić czoło przed ludźmi, którzy tam pracują. To nie jest robota przy cukrze, ale przy ciężko chorych ludziach. Chcę uciąć pewne dyskusje, które do mnie dochodzą, a są krzywdzące. Są przypadki, jak wszędzie, tam pracuje 670 osób, ale my wszelkie złe przypadki staramy się elimino-

wać. Jesteśmy dobrym szpitalem, dbamy o pacjentów.

Starosta sprawozdanie to przedłożył radnym powiatowym i wicewojewodzie Piotrowi Hemmerlingowi odpowiedzialnemu za służbę zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim.

– Mamy dokumentację na RTG, tworzymy dokumentację na ginekologię, bo sale porodowe mamy już przepięknie wyremontowane na kilka milionów złotych – wymienia starosta lipnowski Krzysztof Baranowski. – Kiedyś liczba urodzeń wahała się wokół 600, teraz jest to 380, ale podczas spotkania w Bydgoszczy, w obecności pana wojewody mó-

wiłem, że ja nie jestem skłonny na zamknięcie oddziału ginekologicznego i położniczego, ponieważ liczba porodów 380 jest jak na stan obecny dosyć spora. Nie możemy sobie pozwolić, żeby nasze panie z tych dziewięciu gmin dojeżdżały do Płocka czy Włocławka lub Torunia. Nie chcę, by panie z powiatu jeździły w gorsze warunki, podczas gdy u nas są pięknie wyremontowane sale. Będziemy teraz stawiać także na nowy oddział zakładu opiekuńczo-leczniczego, bo wiemy, że na to pieniądze będą. Stawiamy też na poszerzenie wachlarza usług w oddziale wewnętrznym, bo liczba łóżek obecnie to 35 i jest nieadekwatna do liczby mieszkańców, a leczą się też mieszkańcy Włocławka czy Rypina. Proszę pana wicewojewodę, by pamiętać o takich szpitalach powiatowych.

My będziemy dobijać się o te środki na poszerzenie naszej oferty.

Szpital w Lipnie zmienia się także technicznie, przybywa sprzętu potrzebnego do diagnozowania i leczenia, przebudowywane są kolejne oddziały, tak jak ostatnio oddział chirurgii, o czym informowaliśmy na łamach CLI.

– W szpitalu oprócz ogromnego wysiłku finansowego włożone jest serce – zaświadcza wicewojewoda kujawsko-pomorski nadzorujący służbę zdrowia Piotr Hemmerling. – Dobrze, że starosta i prezes mają wizję, wiedzę, czego chcą. Wojewoda przygotowuje plan transformacji, który jest podstawą ubiegania się o środki z KPO. Będę rzecznikiem tego szpitala, by działo się w nim dobrze. Dostrzegam w nim dużo dobrych rozwiązań.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

TYGODNIK REGIONALNY

PROGRAM TV: str. 13-19

CZWARTEK 10.10.2024 r.

ROZRYWKA: str. 20

Życie zaczyna się po sześćdziesiątce więcej na str. 21-24

Europejska wspólna polityka rolna i przyszłość rolnictwa w Unii Europejskiej były głównym tematem odbywającego się w piątek (4 października) w Toruniu posiedzenia plenarnego Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego

Uczestniczący w nim marszałek Piotr Całbecki, który zasiada w Europejskim Komitecie Regionów i przygotowywał w ostatnim czasie dla tego ciała dwie ważne opinie w kwestii produkcji żywności, podzielił się z radą najświeższymi informacjami z Brukseli na ten temat.

– Musimy wszyscy uświadomić sobie, co w najbliższym czasie będzie się działo w Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej [w tej kwestii]. Musimy być czujni, bo w Europie są bardzo różne lobby [działające w dziedzinie produkcji i dystrybucji żywności]. [Przygotowana przeze mnie] opinia Komitetu Regionów, który jest reprezentacją władz regionalnych i lokalnych, jest zrównoważona. Z jednej strony kładzie nacisk na promocję rolnictwa ekologicznego

[i krótkich łańcuchów dystrybucyjnych], z drugiej odnosi się do subregionalnych i regionalnych strategii w dziedzinie rolnictwa. Polskiej i kujawsko-pomorskiej wsi dotyczą wszystkie [obecne w innych krajach europejskich negatywne] tendencje, w tym m.in. wyludnianie się wsi. Rozmawiamy dziś o tym wszystkim po to, by wypracować wspólny głos, stanowisko w sprawie przyszłości europejskiego rolnictwa, które Polska, jako kraj przejmujący w przyszłym roku prezydencję w Unii Europejskiej, będzie mogła przedstawić w Brukseli. Będziemy lobbować na rzecz wdrożenia wszystkich postulatów, które znalazły się w opinii KR – podkreślił marszałek Piotr Całbecki w rozmowie z dziennikarzami.

Otwierając debatę w WRDS, gospodarz województwa podkreślił, że zasady wspólnej polityki rolnej UE muszą zostać głęboko zweryfikowane, a nowa, obowiązująca po 2027 roku polityka w tej dziedzinie musi gwarantować zarówno bezpieczeństwo żywnościowe kontynentu, jak i godne dochody rolników. Stwierdził też, że znowelizowany jej kształt powinien zostać wypracowany w dialogu ze środowiskami rolniczymi w całej Europie.

Zaznaczył, że funkcjonowanie europejskiej wspólnej polityki rolnej, w tym dopłat bezpośrednich i funduszy dedykowanych rozwojowi wsi, jest obecnie zagrożone, w unijnych instytucjach można usłyszeć głosy za jej likwidacją. Podkreślił, że Komitet Regionów

widzi potrzebę jej utrzymania – jako instrumentu ochrony rynku, standardów produkcji i jakości produktów oraz zapewnienia godnych dochodów producentom rolnym. Dodał, że KR optuje za wprowadzeniem gwarantowanego dochodu minimalnego rolników.

W dyskusji głos zabrał m.in. prezes Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej Ryszard Kierzek, który skrytykował Komisję Europejską za ograniczanie produkcji rolnej w imię fałszywie rozumianej troski ekologicznej. Nowym członkiem rady, jako prezes Stowarzyszenia Droga Ekspresowa S10, został wicemarszałek województwa Zbigniew Ostrowski, który odebrał nominację z rąk marszałka Piotra Całbeckiego.

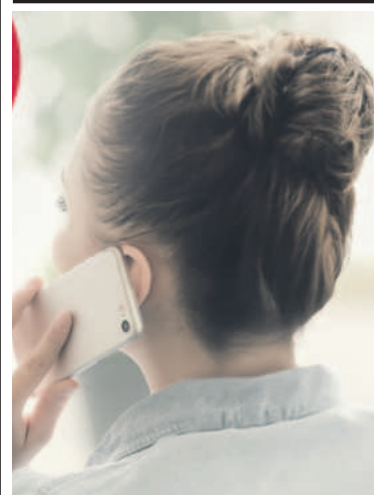
(red)

Muzeum na „Darze Pomorza”
więcej na str. 10

Aktywny rodzic także na wsi
więcej na str. 11

Centralna infolinia
ułatwia klientom KAS zdalne
załatwianie spraw
więcej na str. 12

Muzeum na „Darze Pomorza”

TURYSTYKA ➤ Najśłynniejszy polski statek „Dar Pomorza” cumuje w Gdyni. Jest dostępny dla turystów z pełnym wyposażeniem, kapitańską obsługą i ciekawą historią

„Dar Pomorza” został wybudowany w Hamburgu w latach 1909-1910 na zamówienie niemieckiego stowarzyszenia statków szkolnych. W 1920 roku statek trafił do Francji w ramach odszkodowań wojennych. W roku 1929, gdy „Dar Pomorza” został wystawiony na sprzedaż, do kresu swojego funkcjonowania zbliżał się polski statek szkoleniowy „Lwów”. Polacy kupili go w lipcu 1929 roku za 7 tysięcy funtów, czyli za 8 procent wartości i przeholowali do duńskiej stoczni. Była to najdramatyczniejsza podróż „Daru Pomorza”, ponieważ sztorm wpędził statek w skały, w wyniku czego jednostka niemalże zatонуła w Zatoce Biskajskiej. W stoczni statek odnowiono, wymieniono olinowanie, instalację elektryczną, wyposażono w nowe łodzie, a na rufie wstawiono silnik spalinowy. Zmieniono oficjalnie nazwę na „Dar Pomorza”, ponieważ zakupiony został w większości ze składek mieszkańców Pomorza. We wrześniu 1930 roku statek przyплыł na gdyńską redę.

Chrzest „Daru Pomorza” i podniesienie polskiej bandery odbyło się 13 lipca 1930 roku. Rodzicami chrzestnymi zostali Eugeniusz Kwiatkowski, minister przemysłu i handlu oraz Maria Jolanta Połczyńska. 26 lipca 1930 roku statek wyruszył w pierwszą, dwumiesięczną podróż pod polską banderą. Późniejsze, liczne podróże wiodły głównie na wody Morza Karaibskiego. W 1932 roku miał miejsce

jedyny na „Darze Pomorza” wypadek śmiertelny, w wyniku którego zginął uczeń.

16 września 1934 roku statek wypłynął w rejs dookoła świata. Załoga żaglowca liczyła 107 osób, a rejs wiodł przez Atlantyk i Kanał Panamski na Pacyfik. Przez Hawaje „Dar Pomorza” dopłynął do Japonii, a stamtąd do Afryki i do Gdyni.

Reprezentując polską banderę, żaglowiec był pierwszym polskim

statkiem, który przeszedł Kanał Panamski, pierwszym w Japonii i portach dalekowschodnich, czterokrotnie przeciął równik, odwiedził Australię, zawinął do 23 portów i w ciągu 351 dni przebył 38 746 mil morskich.

Powitanie „Daru” w Gdyni 3 września 1935 roku miało uroczystą oprawę. Trasy rejsów najśłynniejszego żaglowca wiodły przez wszystkie kontynenty. Wojnę spędził w Szwecji z siedmioma członkami załogi,

gdy prawie cała jego załoga wyjechała walczyć do Wielkiej Brytanii. W Sztokholmie okazjonalnie mieszkali na statku marynarze z polskich statków podwodnych internowanych w Szwecji.

24 października 1945 roku „Dar Pomorza” powrócił do Polski wraz z trzema okrętami podwodnymi i kutrem Straży Granicznej „Batory”. Po wojnie żaglowiec pływał głównie

na Morze Śródziemne w celach szkoleniowych dla polskich oficerów.

„Dar Pomorza” był pływającym ambasadorem Polski, najważniejszym statkiem szkoleniowym dla studentów Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni i Liceum Morskiego, teraz jest muzeum. Został przystosowany w Centralnym Muzeum Morskim do nowej funkcji i w 1983 roku został udostępniony do zwiedzania.

We wrześniu 1981 roku statek popłynął w ostatni rejs szkolny do fińskiego portu. Latem 1982 roku jego zadania przejął nowo wybudowany „Dar Młodzieży”.

Rocznie „Dar Pomorza” zwiedza 100 tysięcy turystów. Żaglowiec wciąż ma status statku, podlega przepisom, przeglądowi, a nad jego bezpieczeństwem czuwa załoga marynarska dowodzona przez kapitana. Co kilka lat jest dokowany, sprawdzane jest poszycie kadłuba, wykonywane są w stoczni remontowej (o czym w kolejnym numerze gazety) prace remontowe.

Ekspozycja muzealna podzielona jest na dwie części: historii statku i życia załogi oraz panujących tam warunków. Zobaczymy jadalnię z oryginalnymi naczyniami, sypialnię, miejsce pracy kapitana, maszynownię, magazynu żagli. Zajrzeć można wszędzie. Wstęp kosztuje 28 złotych. Bilet ulgowy to wydatek 17 złotych. Zwiedzać można codziennie w godzinach 10.00-18.00.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Aktywny rodzic także na wsi

FINANSE ▶ 1 października rozpoczęła się akcja wnioskowania o tzw. babciowe. Oficjalna nazwa programu to „Aktywny rodzic”. Czy przysługuje on rolnikom?

O pieniądze od państwa na pomoc w opiece nad dziećmi mogą ubiegać się również rolnicy ubezpieczeni w KRUS. Już samo ubezpieczenie w KRUS jest traktowane jak praca na etacie w wymiarze 100% minimalnego wynagrodzenia. Istnieje kilka sposobów na składanie wniosków o pomoc. Pierwsze

dwa są związane z platformami internetowymi ZUS. Kolejne to portal Emp@tia. Swoją wniosek można złożyć również za pośrednictwem własnego banku (o ile ten zaplanował takie usługi).

Podobnie jak rodzice ubezpieczeni w ZUS, tak i rolnicy mogą ubiegać się o świadczenie „aktywni

rodzice w pracy”, „aktywnie w żłobku” oraz „Aktywnie w domu”. W przypadku dwóch pierwszych świadczeń pomoc wynosi 1500 zł na dziecko. W przypadku ostatniego ze świadczeń pomoc wyniesie 500 zł na dziecko.

(pw)

Wydarzenie

Obowiązkowe szkolenie

W drugiej połowie października odbędą się bezpłatne szkolenia online, mówiące o ograniczaniu stosowania antybiotyków w hodowli zwierząt. To ważne, ponieważ rolnicy, którzy zadeklarowali ekoschemat Dobrostan zwierząt, muszą wykazać się odbyciem takiego szkolenia.

Szkolenia są oferowane w różnych miejscach. Rolnik może na przykład skorzystać ze strony www.szkoleniadarolnika.pl, gdzie materiały są dostępne non stop. To wygodna forma, która pozwala rolnikowi na odbycie szkolenia w dowolnym czasie, np. wieczorem.

Druga forma szkoleń to te orga-

nizowane przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Odbędą się 16, 23 i 30 października w formie online i potrwać 90 minut. Jeśli ktoś woli spotkania twarzą w twarz, wówczas czekają na niego szkolenia stacjonarne. Osoby zainteresowane proszone są o kontakt z Powiatowymi Zespołami Doradz-

twa Rolniczego.

Formularz rejestracyjny znajdziemy na stronie kpodr.pl. Po każdym szkoleniu rolnik otrzyma certyfikat. Ważne, by zdobyć go najpóźniej do 21 marca przyszłego roku.

(pw)

Ciekawostka

Niedziela rzecz ważna

Każdy, kto miał dłuższą styczność z Niemcami wie, że jedną z ich świętości jest niedziela. Nawet włączenie kosiarki i ścinanie trawy w ogródku może skończyć się wizytą policji i mandatem. W Bawarii nawet rolnik pracujący w polu w niedzielę musi liczyć się z mandatem.

W ostatnich dniach głośno stało się o interwencjach policji na polach w Bawarii. Funkcjonariusze otrzymali doniesienia od okolicznej ludności, oburzonej

faktem pracy w polu w niedzielę. O wysokości mandatów decydują sądy. W Polsce oficjalnie uznawanej za kraj katolicki rolnicy pracują i w niedzielę, i w święta. W na-

szym kraju rolnik może jednak zarobić mandat za zakłócanie porządku lub spokoju publicznego.

(pw)

Dopłaty

Karty odsłonięte

Wiemy już, ile wyniosą stawki dopłat w przyszłym roku. O ich wysokości decyduje kurs euro.

30 września Europejski Bank Centralny opublikował kurs wymiany, po którym będą wypłacane dopłaty za przyszły rok. W przypadku dopłat bezpośrednich do upraw podstawowa stawka wyniesie 483 zł do hektara. 265 zł do hektara otrzymają dodatkowo młodzi rolnicy. Zainteresowani wysokością dopłat są plantatorzy buraków (1253 zł) oraz ziemniaków skrobiowych (1580 zł).

Od ubiegłego roku rolnicy mogą wzbogacić swój portfel, jeśli zadeklarują ekoschemat.

Stawki są różne. 432 zł otrzyma do hektara ci, którzy realizują międzyplony ozime lub wsiewki śródpolne. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia w wariantcie podstawowym to 86 zł. W połączeniu z wapnowaniem stawka wzrasta do 259 zł. Wymieszenie obornika 12 godzin po aplikacji da nam 172 zł, wymieszenie słomy z glebą 134 zł.

Stawki w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt zostaną określone później.

(pw)

Finanse

Bez echa

Rok temu rząd ogłosił, że rolnicy mogą starać się o pieniądze na usunięcie pokryć dachowych wykonanych z azbestu. Minął rok, a rolnicy nadal nie wiedzą na czym stoją oraz czy jest szansa na wypłatę pieniędzy.

Wnioski przyjmowano do 12 stycznia. W maju poinformowano, że przedłużony będzie czas na wymianę pokryć dachowych. Rolnikom dano 6 miesięcy, ale nikt nie mówił o tym, kiedy otrzymają pieniądze. 45 tysięcy osób poświęciło swój czas i środki na złożenie wniosków, a nadal nie mają informacji o tym czy należy uzupełnić

wniosek, czy otrzymają dopłatę. Do wniosku należało dołączyć m.in. kosztorys, dokumenty dotyczące własności nieruchomości, fotografie, zaświadczenia, a nawet opcjonalnie umowę z wykonawcą. Pomoc wynosić miała 40 zł do metra kwadratowego i maksymalnie 20 tys. zł na cały dach.

(pw)

Prawo

Z pól na dachy

Farmy fotowoltaiczne powstają w naszym kraju jak grzyby po deszczu. Zyskują również na obszarze. Niestety panele instalowane są często na gruntach ornych i to budzi niepokój części rolników i polityków.

Dla zwykłego rolnika, który zyska możliwość wydzierżawienia ziemi firmie budującej farmę fotowoltaiczną, jest to czysty zysk. Dochód osiągany z tego tytułu jest wyższy niż w przypadku upraw, a nie wymaga pracy.

Wiosną tego roku we Włoszech zakazano budowy farm solarnych na gruntach ornych. Podobna dys-

kusja toczy się obecnie w Anglii, gdzie rolnicy lansują przeformowanie prawa nazywanego „rooftop first”. Ma ono premiować instalacje fotowoltaiczne montowane na dachach budynków. Obliczono nawet, że montaż paneli na dachach pozwoli zaspokoić 60% potrzeb energetycznych kraju.

(pw)

Centralna infolinia ułatwia klientom KAS zdalne załatwianie spraw

REGION 1 października 2024 r. wystartowała scentralizowana infolinia Krajowej Administracji Skarbowej (KAS). Pracownicy urzędów skarbowych i Krajowej Informacji Skarbowej (KIS) są dostępni pod numerami jednej ogólnopolskiej infolinii KAS

Dzwoniący na infolinię uzyskują ogólne informacje podatkowo-celne, a po potwierdzeniu tożsamości kodem telePIN, również informacje indywidualne, objęte tajemnicą skarbową. Pełnomocnicy ogólni oraz użytkownicy konta organizacji w e-Urzędzie Skarbowym również mogą telefonicznie uzyskać indywidualne informacje dotyczące swoich mocodawców.

Infolinia KAS jest częścią Multikanałowego Centrum Komunikacji. To nowoczesny system teleinformatyczny, który zapewnia szybką i profesjonalną obsługę klientów KAS w różnych kanałach zdalnych.

- Stworzyliśmy nowoczesną

platformę do zdalnej obsługi klientów w różnych kanałach kontaktu. Wykorzystujemy rozwiązania zaawansowane technologicznie, takie jak Voiceboty i Chatboty. Staramy się odpowiadać na rosnące oczekiwania naszych klientów w zakresie mobilności, dostępności, nowoczesności i wysokiej jakości usług świadczonych przez administrację skarbową – podkreśla zastępca szefa KAS Małgorzata Krok.

Infolinia KAS

W ramach infolinii KAS w całej Polsce urzędy skarbowe obsługują klientów pod numerami, które były do tej pory wykorzystywane przez Krajową

Informację Skarbową:

- (+48) 22 330 03 30 – dla połączeń z telefonów komórkowych,

- 801 055 055 – dla połączeń z telefonów stacjonarnych.

Połączenia z dotychczasowymi numerami urzędów skarbowych są automatycznie przekierowywane na infolinię.

Jakie informacje uzyska dzwoniący

Dzwoniąc na infolinię KAS, klienci, jak dotychczas, uzyskają ogólną informację podatkowo-celną bez konieczności potwierdzania tożsamości.

Nowością jest możliwość uzyskania informacji dotyczących indywidualnych spraw

podatnika objętych tajemnicą skarbową. W tym celu konieczne jest potwierdzenie tożsamości kodem telePIN. Dzwoniący uzyskują np. informacje o rozliczeniach swoich nadpłat i zwrotów z zeznań lub deklaracji podatkowych.

Nie zmieniają się zasady udzielania informacji przez wyspecjalizowane urzędy skarbowe obsługujące duże podmioty gospodarcze. Pracownicy tych urzędów, są dostępni pod dotychczasowymi numerami telefonów.

Uwierzytelnienie za pomocą telePIN

Każdy podatnik może zadzwonić na infolinię KAS i uży-

skać informacje dotyczące swoich spraw podatkowych, objętych tajemnicą skarbową, po uwierzytelnieniu kodem telePIN.

Klient samodzielnie ustawia kod telePIN po zalogowaniu się do e-Urzędu Skarbowego na stronie www.podatki.gov.pl.

Pełnomocnicy działający na podstawie pełnomocnictwa ogólnego PPO-1 lub użytkownicy konta organizacji w e-Urzędzie Skarbowym(UKO) także mogą uzyskać dostęp do informacji objętych tajemnicą skarbową, a dotyczących swoich mocodawców lub organizacji, do konta której są upoważnieni.

(red.), fot. nadesłane

08:50 Ranczo

05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Pełnia wiary
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:50 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 To się oplaca
12:55 Wielkie Jeziora - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Ojciec Mateusz - serial
22:05 Sprawa dla reportera
23:05 Nic nie czuję - dokument

13:15 Miłość i nadzieja

05:30 M jak miłość - serial
06:20 Operacja zdrowie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Czworobok Jana Wesleya
- dokument
11:50 Dobry tytuł
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic
- serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:50 Tak to leciało!
21:50 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial
22:40 Informacje kulturalne
23:00 Hala odlotów
23:50 Córka - thriller

20:10 Na Wspólnej

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B Love
12:05 Kuchenne rewolucje
13:10 Ukryta prawda - serial
14:15 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 B&B Love
21:30 Kuchenne rewolucje
22:35 Podejrzani zakochani - komedia

16:20 Interwencja

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:15 Lepsza Polska
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:10 Nasz nowy dom
21:15 Przyjaciółki - serial
22:20 Pomiędzy nami góry - dramat

HITY DNIA

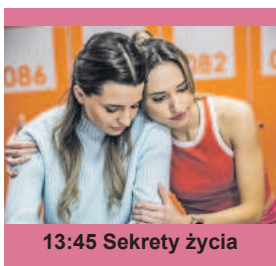
**„Millerowie”
(2013 r.) TVN 7 21:00**

David jest dilerem marihuany, który planuje zrezygnować z tej formy zarobku. Pewnego dnia zostaje napadnięty i okradziony przez grupę punków, dlatego nie ma pieniędzy, aby zapłacić dostawcy za towar.

**„Córka”
(2009 r.) TVP 2 23:20**

Rozwiedziony pisarz z dwójką dzieci przeprowadza się do domu w Karolinie Południowej. Z czasem zdaje sobie sprawę, że jego rodzina wpadła w szpony tajemniczego wroga.

13:45 Sekrety życia

06:05 Szkoła - serial
07:00 Szpital - serial
08:00 Ukryta prawda - serial
09:00 Ukryta prawda - serial
10:00 Ukryta prawda - serial
11:00 Detektywi - serial
12:00 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:45 Szpital - serial
13:45 Sekrety życia - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:50 Sekrety życia - serial
17:55 Szpital - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Hotel Paradise 9
21:00 Millerowie - komedia
23:20 Wciąż ją kocham

14:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Uroczysko - serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial
23:40 Honor zabójcy - film sensacyjny

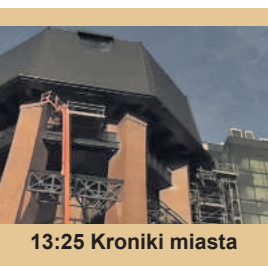
07:00 Nash Bridges

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
10:00 Zaklinacz dusz - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Zaklinacz dusz - serial
13:50 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Taxi 3 - komedia
21:40 Dziewczyna z sąsiedztwa
- komedia

09:00 Przeprowadzki

06:10 Muzyczne poranki
06:55 Tamte lata, tamte dni
07:25 Podróże z historią - serial
08:05 Pomnik. Europa Środkowo-
Wschodnia 1918-2018
08:35 Którędy po sztukę
09:00 Przeprowadzki - serial
10:05 Afrykańska królowa
- film przygodowy
12:05 Reżyserzy - serial
12:55 Poczet świrów polskich
13:45 Chopin. Pragnienie miłości
15:55 Ludzie za mgłą - dramat
17:35 Przeprowadzki - serial
18:40 Którędy po sztukę
18:50 Pomnik. Europa
Środkowo-Wschodnia 1918-2018
19:15 Rodzina Kerntopów - dokument
20:00 Hala odlotów
21:00 Czwartkowy klub filmowy
21:05 Popiół i diament - dramat
22:55 Matylda - serial
23:55 Trzeci człowiek - film sensacyjny

13:25 Kroniki miasta

06:30 Wojownicy czasu
07:00 Fake czy historia?
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:25 Chocim 1621 - dokument
10:25 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:55 Kraina skarbów.
Podróż po Włoszech - serial
11:50 Przypadek Polski. Polityka i idee
12:20 Alternatywy 4 - serial
13:25 Kroniki miasta - serial
14:35 Kroniki Hitlera - serial
15:30 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
16:40 Sensacje XX wieku
17:10 Ostatnia droga Edyty Stein
- dokument
18:10 Flesz historii
18:25 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo
polskie 1939-1945 - dokument
18:50 Stulecie Winnych - serial
20:00 Zygmunt Wróblewski.
Gorący tlen - dokument
20:55 Czerwona oberża - komedia
22:50 Sensacje XX wieku

06:50 Muzyczne chwile
07:00 Po stronie prawdy
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Słowo życia
08:40 Muzyczne chwile
08:55 Święty na każdy dzień
09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści Starego Testamentu
- serial
09:45 Rzeźbiarz Wielkiego Króla
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Wykłady z konferencji
„W obronie państwa prawa”
12:50 Stanisław Kulon - świadek Sybiru
13:20 Przegląd katolickiego tygodnika
„Niedziela”
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:35 Podhalański „Ogień”
15:00 Po stronie prawdy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę
w Polskę i świat
16:35 Sól ziemi
17:05 Akademia pro-life
17:15 Muzyczne chwile
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:00 Msza święta w intencji
ofiar katastrofy smoleńskiej
i ojczyzny
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Głos serca - serial
22:45 Kościuszek: jeszcze Polska
zatańczy - dokument

Piątek, 11 października 2024

TVP 1

14:00 Wichrowe wzgórze

05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Wielkie Jeziora - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Komisarz Alex - serial
22:05 Minuta ciszy - serial
23:15 Jak rozpętałem drugą
wojnę światową - komedia

TVP 2

12:30 Koło fortuny

05:25 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie
11:50 Górna półka smaku
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic
- serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:45 Postaw na milion
21:45 Cudowne lata
22:45 To jest grane
23:20 Nowszy model - komedia

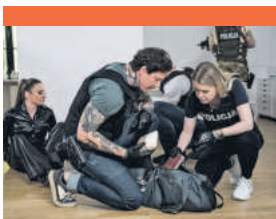
tvn

14:15 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B Love
12:05 Kuchenne rewolucje
13:10 Ukryta prawda - serial
14:15 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 xXx: Reaktywacja
- film sensacyjny
22:20 Infiltracja - dramat

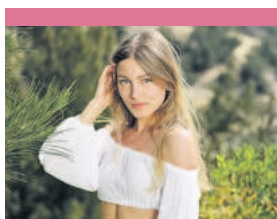
polsat

17:00 Gliniarze

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:25 Gliniarze - serial
12:25 Gliniarze - serial
13:25 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:30 Sport
19:35 Pogoda
19:55 Twoja twarz brzmi znajomo
22:05 Grzechy sąsiadów - serial
23:10 Ciemniejsza strona Greya
- dramat

7 tvn

20:00 Hotel Paradise - Rajske Rozdanie

06:05 Szkoła - serial
07:00 Szpital - serial
08:00 Ukryta prawda - serial
09:00 Ukryta prawda - serial
10:00 Ukryta prawda - serial
11:00 Detektywi - serial
12:00 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:45 Szpital - serial
13:45 Sekrety życia - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:50 Sekrety życia - serial
17:55 Szpital - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Hotel Paradise 9
21:00 Bridget Jones: W pogoni
za rozumem - komedia
23:20 Raj dla par - komedia

4

20:00 Uroczysko

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Uroczysko - serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial
23:35 Władczy móch. One - serial

HITY DNIA

„xXx: Reaktywacja”
(2017 r.) TVN 20:00

Xander Cage musi po raz kolejny zmierzyć się z Xiangiem, który ma śmiertelnie groźną broń. Rekrutuje nową ekipę, a jej zadaniem jest pokonanie wroga i uchronienie świata przed chaosem.

„Nowszy model”
(2009 r.) TVP 2 23:20

Sandy, matka dwójki dzieci, po rozwodzie przeprowadza się do Nowego Jorku i podejmuje pracę w telewizji. Wkrótce poznaje młodszego od siebie Arama, którego prosi o pomoc w opiece nad dziećmi.

puls

18:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
10:00 Zaklinacz dusz - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Zaklinacz dusz - serial
13:50 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Mroczny opiekun - film sensacyjny
22:10 Uprowadzona - film sensacyjny

TVP KULTURA

14:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka

06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni
07:15 Podróże z historią - serial
07:55 W poszukiwaniu dobrego filmu
08:35 Wydarzenie aktualne
09:00 Przeprowadzki - serial
10:05 Ludzie za mgłą - dramat
11:50 Rodzina Kerntopfów - dokument
12:30 Nad rzeką, której nie ma
14:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
14:50 Diabli mnie biorą - komedia
16:35 „W Polskę idziemy...”, czyli jubileusz Wiesława Gołasa
17:40 Porozmawiajmy o Gołasiu
18:20 Poczet świrów polskich
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Wieczór kinomana
20:05 Kłatka dla ptaków - komedia
22:15 Hala odlotów
23:10 Osiecka - serial

TVP HISTORIA

08:00 Stulecie Winnych

06:45 Flesz historii
07:00 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
07:20 Spór o historię
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:00 Ostatnia droga Edyty Stein - dokument
09:55 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:30 Draugen - dokument
11:25 Fake czy historia?
12:20 Alternatywy 4 - serial
13:30 Ziemia widziana z kosmosu - serial
14:30 Tajemnice szpiegów wojny - serial
15:30 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
16:40 Sensacje XX wieku
17:10 Kazimierz Pułaski - bohater dwóch narodów - dokument
18:10 Wojownicy czasu
18:50 Stulecie Winnych - serial
19:35 Flesz historii
20:00 Tajemnice lodowców - dokument
21:00 Rzym. Osiem przełomowych dni - serial
22:00 W tajnej służbie Jej Królewskiej Mości - film sensacyjny

TRAM

07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 W gotowości
09:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:00 Artystyczna dusza - dokument
11:25 Głos Polski
11:35 Navigare Necesse est
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Akita 101 Łez - dokument
12:50 Święty na każdy dzień
12:55 Przerwany posiłek - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Natura obiektywnie
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Muzeum 303
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Westerplatte młodych
19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
19:30 Brat Franciszek - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Oddech Boga - serial
22:50 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
22:55 Człowiek przebaczenia i pojednania ks. Michał Rapacz - dokument
23:30 Regał

HITY DNIA

„Uprowadzona 2”
(2012 r.) TV Puls 20:00

Chcąc naprawić relacje, emerytowany agent CIA organizuje dla rodziny wakacje w Stambule. Tam on i była żona zostają porwani. Tylko córce udaje się uciec. Dziewczyna pomaga ojcu się uwolnić.

„Oszukać przeznaczenie III”
(2006 r.) TVN 23:20

Wendy przewiduje wypadek rollercoastera, w którym zginą wszyscy pasażerowie. Nastolatki, którzy ocalili z katastrofy, wkrótce zaczynają ginąć w tajemniczych okolicznościach.

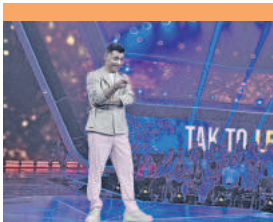
TVP 1

17:35 Kawa z kardamonem

- 06:20 Balans bieli
- 07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
- 07:40 Rok w ogrodzie
- 08:05 Rok w ogrodzie extra
- 08:20 Pełnosprawni
- 08:50 Park Narodowy New Forest - dokument
- 09:50 Ranczo - serial
- 10:50 Komisarz Alex - serial
- 11:45 Ojciec Mateusz - serial
- 12:45 Urodzony pod złą gwiazdą
- 14:25 Okrasa łamie przepisy
- 14:55 Rolnik szuka żony
- 16:00 Dziedzictwo - serial
- 17:00 Teleexpress
- 17:20 Pogoda
- 17:35 Kawa z kardamonem - serial
- 18:40 Jaka to melodia?
- 19:30 Program informacyjny 19.30
- 20:00 Rozmowa z kard. Kazimierzem Nyczem z okazji 24. Dnia Papieskiego
- 20:10 Sport
- 20:20 Pogoda
- 20:25 Piłka nożna: Liga Narodów - studio
- 20:35 Piłka nożna: Liga Narodów - mecz: Polska - Portugalia
- 23:15 Legend - dramat

TVP 2

12:50 Tak to leciało!

- 05:30 Barwy szczęścia - serial
- 06:00 Barwy szczęścia - serial
- 06:35 M jak miłość - serial
- 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
- 07:55 Pytanie na śniadanie
- 12:10 Mamaland
- 12:50 Tak to leciało!
- 14:00 Familiada
- 14:30 Kolo fortuny
- 15:05 Szansa na sukces. Opole 2025
- 16:00 Gala wręczenia nagród Totus Tuus - 24. Dzień Papieski
- 17:30 Dobry tytuł
- 18:00 Słowo na niedzielę
- 18:15 Va banque
- 18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
- 19:25 Rodzinka.pl - serial
- 20:00 The Voice of Poland 15
- 21:10 The Voice of Poland 15
- 22:30 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial
- 23:30 Ślicznotki - komedia

tvn

13:25 MasterChef

- 06:05 Królik Bugs: Nowe konstrukcje - serial
- 06:20 Kuchenne rewolucje
- 07:15 Kobieta na krańcu świata - serial
- 07:45 Dzień Dobry TVN
- 11:30 Na Wspólnej - serial
- 12:00 Na Wspólnej - serial
- 12:30 Na Wspólnej - serial
- 13:00 Na Wspólnej - serial
- 13:25 MasterChef
- 14:55 Totalne remonty Szelągowskiej 7
- 16:00 Anatomia piękna
- 17:05 Kuchenne rewolucje
- 18:10 Unboxing - Wielkie Otwarcie
- 18:45 Sport
- 18:55 Pogoda
- 19:00 Fakty
- 19:30 Azja Express
- 21:15 Słaba pleć? - komedia
- 23:20 Oszukać przeznaczenie 3 - horror

polsat

14:00 Nasz nowy dom

- 05:25 Telezakupy TV Okazje
- 06:00 Nowy dzień z Polsat News
- 08:00 halo tu polsat
- 11:00 Ewa gotuje
- 11:30 Moja mama i twój tata
- 13:00 Gliniarze - serial
- 14:00 Nasz nowy dom
- 15:00 Kevin sam w Nowym Jorku - komedia
- 17:30 Awantura o kasę
- 18:50 Wydarzenia
- 19:15 Sport
- 19:20 Pogoda
- 19:30 Prezydenci i premierzy
- 19:55 Kabaret na żywo
- 22:05 Bullet Train - film sensacyjny

7 tvn

10:20 Ukryta prawda

- 06:10 Wiza na miłość
- 07:10 New Looney Tunes - serial
- 07:40 New Looney Tunes - serial
- 08:10 Córka króla
- 10:20 Ukryta prawda - serial
- 11:25 Mówię Wam
- 12:00 B&B Love - serial
- 12:35 B&B Love - serial
- 13:10 Niezwykłe Stany Prokopa
- 13:40 Ślub od pierwszego wejrzenia
- 14:40 Gruby i chudszy - komedia
- 16:45 Batman v Superman: Świt sprawiedliwości - film sensacyjny
- 20:00 Król Artur: Legenda miecza - film przygodowy
- 22:45 Push - thriller

4

16:00 Policjantki i policjanci

- 07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
- 08:00 Galileo
- 09:00 Galileo
- 10:00 Galileo
- 11:05 #Jesteśmy dla dzieci
- 11:35 Flintstonowie - komedia
- 13:30 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami
- 16:00 Policjantki i policjanci - serial
- 17:00 Policjantki i policjanci - serial
- 18:00 Policjantki i policjanci - serial
- 19:00 Policjantki i policjanci - serial
- 20:00 Policjantki i policjanci - serial
- 21:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
- 22:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
- 23:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial

TV puls

08:00 Kobra – oddział specjalny

- 07:00 Kobra - oddział specjalny - serial
- 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
- 09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
- 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 11:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 16:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
- 20:00 Uprowadzona 2 - film sensacyjny
- 21:50 Olimp w ogniu - thriller

TVP KULTURA

15:00 W poszukiwaniu dobrego filmu

- 07:50 Wydarzenie aktualne
- 08:15 Legendy rocka
- 08:50 Legendy rocka
- 09:20 Tamte lata, tamte dni
- 09:55 Zmiennicy - serial
- 11:10 Koncerty Chopinowskie w Łazienkach Królewskich
- 12:20 Projektując przyszłość - dokument
- 13:20 Mary Quant. Królowa brytyjskiej mody - dokument
- 15:00 W poszukiwaniu dobrego filmu
- 15:40 Cafe Pod Minogą - komedia
- 17:25 Wydarzenie aktualne
- 17:55 Powrót Różowej Pantery - komedia
- 20:00 Samuraj i kowboje
- 22:05 Made in Polska
- 23:30 Klatka dla ptaków - komedia

TVP HISTORIA

09:00 Gruby

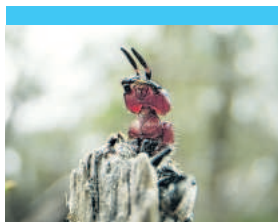
- 07:25 Korona królów. Jagiellonowie
- 08:00 Flesz historii
- 08:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
- 09:00 Gruby - serial
- 09:35 Gruby - serial
- 10:10 Kraina skarbów. Podróż po Włoszech - serial
- 11:15 Kroniki miasta - serial
- 12:25 Wielkie Jeziora - dokument
- 13:30 Wojownicy czasu
- 14:05 ABC miłości - komedia
- 15:30 Filmoteka małopolska
- 15:50 Polskie Parki Narodowe - serial
- 16:20 Historia kuchni polskiej
- 17:10 Ziemia widziana z kosmosu - serial
- 18:05 Polskie drogi - serial
- 19:25 Fake czy historia?
- 20:30 Król - serial
- 21:50 Bałkany w ogniu - serial
- 23:00 Erynie - serial

TRAM

- 07:55 Poczet wielkich Polaków
- 08:00 Informacje dnia
- 08:15 Westerplatte młodych
- 09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
- 10:00 Informacje dnia
- 10:15 Retrospekcja
- 10:20 Muzyczne chwile
- 10:35 Słowo życia
- 10:40 Polski punkt widzenia
- 11:00 Kropelka radości
- 12:00 Aniol Pański
- 12:03 Informacje dnia
- 12:20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
- 12:50 Natura obiektywnie
- 13:20 Ocalić od zapomnienia
- 13:30 Msza święta z Jasnej Góry
- 14:20 Muzyczne chwile
- 14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
- 14:35 Słowo życia
- 14:40 Święty na każdy dzień
- 14:45 Jak wygrać małżeństwo
- 15:00 Polskie dziedzictwo
- 15:30 Wierzę w Boga
- 15:50 Myśląc historia
- 16:00 Informacje dnia
- 16:10 Ks. Witold Andrzejewski - Pielgrzym Niepodległości - dokument
- 17:00 Polonia
- 17:30 Przełamując bariery
- 17:55 Poczet wielkich Polaków
- 18:00 Aniol Pański
- 18:05 Informacje dnia
- 18:15 Rozmowy niedokończone
- 19:25 Święty na każdy dzień
- 19:30 Manna z Nieba
- 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
- 20:00 Informacje dnia
- 20:20 Różaniec
- 20:50 Myśląc Ojczyzna
- 21:00 Apel Jasnogórski
- 21:20 Informacje dnia
- 21:40 Polski punkt widzenia
- 22:00 Warto być ojcem
- 22:15 Granica - dokument
- 23:00 Odpowiedzialni za Kościół
- 23:30 Sokolnik

Niedziela, 13 października 2024

TVP 1

13:05 Zielona planeta

05:30 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08:00 Tydzień
08:30 ZdroWY Plan
08:55 Polskie Parki Narodowe - serial
09:30 Msza święta
z Sanktuarium św. Jana Pawła II w Łagiewnikach
11:00 Komisarz Alex - serial
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Akademia życia
13:05 Zielona planeta - serial
14:05 Reportaż
14:40 Jak rozpętałem drugą wojnę światową - komedia
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jan Paweł II. Ewangelia starości i cierpienia
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Gra z Cieniem - serial
21:20 Rolnik szuka żony
22:25 Moje wielkie greckie wesele 2 - komedia

TVP 2

11:30 The Voice of Poland

06:00 Barwy szczęścia - serial
06:35 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 The Voice of Poland 15
12:40 The Voice of Poland 15
14:00 Familiada
14:30 Kolo fortuny
15:10 Szansa na sukces. Opolo 2025
16:10 Cudowne lata
17:15 Górna półka smaku
17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
18:35 Poczet świrów polskich
19:20 Rodzinka.pl - serial
20:00 Czas zemsty - dramat
22:05 no... wiadomo
22:50 Między wierszami - dramat

tvn

13:05 Top Model

05:55 Anatomia piękna
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
12:00 Kobieta na krańcu świata - serial
12:35 Co za tydzień
13:05 Top Model
14:45 Azja Express
16:20 Wojownicze żółwie
ninja: Wyjście z cienia
- film przygodowy
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 MasterChef
21:15 Legion samobójców - film SF
23:45 xXx: Reaktywacja
- film sensacyjny

polsat

22:05 Teściowie

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
10:50 Kevin sam w Nowym Jorku
- komedia
13:30 Twoja twarz brzmi znajomo
15:30 Gwiazdy Kabaretu
16:30 Nasz nowy dom
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
19:55 Dancing with the Stars.
Taniec z gwiazdami
22:05 Teściowie - serial
22:35 Teściowie - serial
23:05 Być jak Kazimierz Deyna
- film obyczajowy

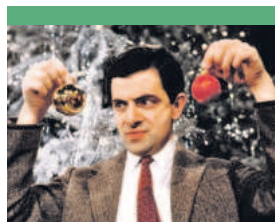
7 tvn

13:20 Detektywi

06:15 Wiza na miłość
07:10 New Looney Tunes - serial
07:40 New Looney Tunes - serial
08:10 Jaś Fasola: Nadciągają
totalny kataklizm - komedia
10:00 Ukryta prawda - serial
11:05 Ukryta prawda - serial
12:10 B&B Love
12:45 B&B Love
13:20 Detektywi - serial
14:25 Pieniądze to nie wszystko - komedia
16:45 Król Artur: Legenda miecza
- film przygodowy
19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie
20:00 Liga Sprawiedliwości
- film przygodowy
22:40 Osierocony Brooklyn - dramat

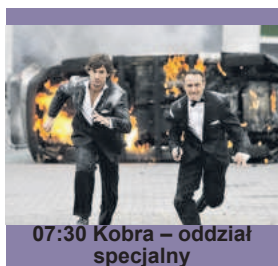
4

11:50 Jaś Fasola

07:00 Lowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Nazis on Drugs:
Hitler and the Blitzkrieg
- dokument
09:50 Galileo
10:50 Galileo
11:50 Jaś Fasola - serial
12:30 Naga broń:
Z akt Wydziału Specjalnego
- komedia
14:20 Diabeł - horror
15:55 Uroczysko - serial
16:25 Uroczysko - serial
16:55 Uroczysko - serial
17:25 Uroczysko - serial
18:00 Galileo
19:00 Galileo
20:00 Władczy móch. One - serial
20:30 Władczy móch. One - serial
21:00 Gwiazdy Kabaretu
22:00 Dziś 13, jutro 30 - komedia

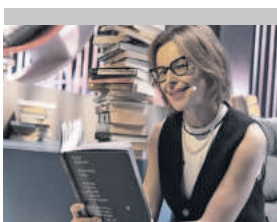
TV puls

07:30 Kobra – oddział specjalny

06:30 Kobra - oddział specjalny - serial
07:30 Kobra - oddział specjalny - serial
08:25 Ranczo - serial
09:25 Ranczo - serial
10:30 Ranczo - serial
11:30 Ranczo - serial
12:35 Ranczo - serial
13:40 Niania i wielkie bum
15:50 Taxi 3 - komedia
17:35 Sahara - film przygodowy
20:00 Londyn w ogniu - film sensacyjny
22:00 Bogowie Egiptu
- film przygodowy

TVP KULTURA

16:35 Dobry tytuł

07:05 Rozmowy (nie)wygodne
08:00 Liturgia prawosławna w Nosowie
09:05 Projektując przyszłość
- dokument
10:05 Królowa lisów
10:15 Parasolki
10:40 Rawhide - serial
11:45 Poczet świrów polskich
12:25 Wakacje Mikołajka - komedia
14:15 Obsesja światła - dokument
15:20 Zmiennicy - serial
16:35 Dobry tytuł
17:15 Niedziela z...
18:15 Tatarak - dokument
20:00 Pan życia i śmierci - dramat
22:10 Pavarotti - dokument

TVP HISTORIA

10:05 Historia kuchni polskiej

07:30 Korona królów. Jagiellonowie
08:05 Unia Utrechcka
08:25 Posypcie głowy popiołem
09:00 Gruby - serial
09:30 Gruby - serial
10:05 Historia kuchni polskiej
10:45 Joanna Gryzik. Ślaski Kopciuszek
- dokument
11:20 Bałtyk - dzikie morze - serial
12:15 Wielkie rzeki świata - dokument
13:20 Wojownicy czasu
14:00 W tajnej służbie Jej Królewskiej
Mości - film sensacyjny
16:25 Fake czy historia?
17:20 Tajemnice lodowców - dokument
18:25 Polskie drogi - serial
19:50 Sekrety dawnych budowniczych
- serial
20:50 Krwawa wojna w Korei
- dokument
21:50 Stawka większa niż życie - serial
22:55 Strachy - serial

TRAM

06:15 Mocni w wierze
06:40 Muzyczne chwile
06:50 Regal
07:15 Burza w Okręgu Krakowskim
- dokument
07:45 Ocalić od zapomnienia
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 Prymas Stefan Wyszyński - serial
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza święta z Jasnej Góry
10:35 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
10:40 Woda i las. Źródło życia na Ziemi
- dokument
11:00 Głos serca - serial
11:45 Muzyczne chwile
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do rodaków
12:35 Sumienie Hioba - rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim
- dokument
13:45 Jej misja trwa
14:00 Oddech Boga - serial
14:50 Muzyczne chwile
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
16:45 W kolorze płomienia - dokument
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Moja katolicka rodzina - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan bezpieczeństwa państwa
21:55 Święty na każdy dzień
22:00 Polskie dziedzictwo
22:30 Muzyczne chwile
22:45 Jak wygrać małżeństwo
23:00 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze - serial

HITY DNIA

„Liga Sprawiedliwości”
(2017 r.) TVN 7 20:00

Zainspirowany ofiarnym czynem Supermana Bruce Wayne, który odzyskał wiarę w ludzkość, prosi swojego nowego sprzymierzeńca, Dianę Prince, o pomoc w pokonaniu nowego, potężnego wroga.

„Dziś 13, jutro 30”
(2004 r.) TV4 22:00

Perypetie nastolatki, która pragnie jak najszybciej stać się dorosłą kobietą. Gdy życzenie nieoczekiwanie się spełnia, Jenny uświadamia sobie, że jej nowe życie wcale nie jest idealne.

TVP 1

08:00 Akacja 38

05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Studio Raban
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
- taka historia - serial
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Zielona planeta - serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 ADHD i inne cudowne zjawiska
- wykład nieprzewidywalny
21:45 Postscriptum
22:15 Kokainowy raj - dokument
23:10 Balans bieli
23:55 Życzenie śmierci
- film sensacyjny

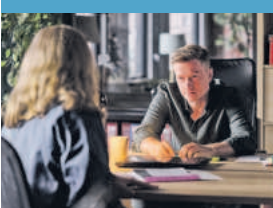
TVP 2

14:35 Na sygnale

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:00 Na dobre i na złe - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Kłangor - serial
23:35 Ostatni komers - dramat

tvn

20:10 Na Wspólnej

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B Love
12:05 Kuchenne rewolucje
13:10 Ukryta prawda - serial
14:15 Detektywi - serial
15:25 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 B&B Love
21:30 Totalne remonty Szelągowskiej 7
22:35 Podwójne zagrożenie
- film sensacyjny

polsat

16:30 Na ratunek 112

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:18 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:15 Jurassic World: Upadłe królestwo
- film SF
23:00 Ciemniejsza strona Greya
- dramat

HITY DNIA

„Jurassic World: Upadłe królestwo”
(2018 r.) Polsat 20:15

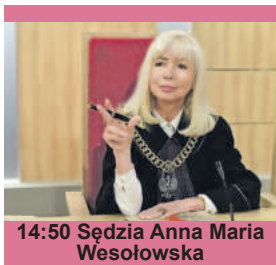
Wybuch wulkanu zagraża mieszkającym na wyspie dinozaurom z dawnego Parku Jurajskiego. Claire i Owen wraz z ekipą naukowców chcą ocalić prehistoryczne zwierzęta przed zagładą.

„Na twoim miejscu”
(2023 r.) TVN 7 22:00

Krzysiek i Kaśka oddalili się od siebie i trafili na terapię małżeńską. Rozwodzący się małżonkowie budzą się pewnego dnia i odkrywają, że zamienili się ciałami, a to pozwala im na zmianę perspektywy.

7 tvn

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:05 Szkoła - serial
07:00 Szpital - serial
08:00 Ukryta prawda - serial
09:00 Ukryta prawda - serial
10:00 Ukryta prawda - serial
11:00 Detektywi - serial
12:00 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:45 Szpital - serial
13:45 Sekrety życia - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:50 Sekrety życia - serial
17:55 Szpital - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Hotel Paradise 9
21:00 Anatomia piękna
22:00 Na twoim miejscu - komedia

4

08:00 Bogaty dom - biedny dom

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Uroczysko - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział
kryminalny - serial
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial
23:30 American Pie: Naga miła
- komedia

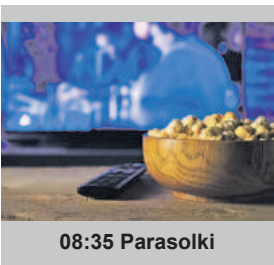
puls

14:50 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
10:00 Zaklinacz dusz - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Zaklinacz dusz - serial
13:50 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Jestem zemstą - film sensacyjny
21:50 Mroczny opiekun
- film sensacyjny

TVP KULTURA

08:35 Parasolki

06:10 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni
07:15 Mieszczanie żywieccy
07:50 Podróże z historią - serial
08:25 Królowa lisów
08:35 Parasolki
09:00 Rawhide - serial
10:05 „W Polskę idziemy...”,
czyli jubileusz Wiesława Gołasa
11:10 Porozmawiajmy o Gołasiu
11:55 Życie to coś pięknego - dokument
13:00 Elmyr de Hory, genialny fałszerz
- dokument
14:15 Informacje kulturalne
14:40 Powrót Różowej Pantery
- komedia
16:40 Najważniejszy dzień życia - serial
17:50 Hala odlotów
18:50 Renoir - Porträt einer
Zeitenwende - dokument
20:00 Zimna wojna - dramat
21:40 Chopin by Leszek Możdżer
22:35 Pan życia i śmierci - dramat

TVP HISTORIA

08:00 Stulecie Winnych

06:39 Fake czy historia?
07:30 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Stulecie Winnych - serial
08:45 Zapomniany bohater - dokument
09:15 Kazimierz Pułaski
- bohater dwóch narodów
- dokument
10:15 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:45 Wielkie Jeziora - dokument
11:40 Spór o historię
12:15 Alternatywy 4 - serial
13:25 Duże zwierzę - dramat
14:45 Czarna suknia - dramat
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
17:00 Tajemnice astronomii Kopernika
- dokument
17:50 Portrety wojenne - serial
18:20 Flesz historii
18:50 Stulecie Winnych - serial
20:00 Historia w postaciach zapisana
21:05 Historia jednej fotografii
- dokument
21:45 Wojna o tron - serial
22:45 Krwawa wojna w Korei
- dokument
23:45 Sensacje XX wieku

TRAM

07:10 Pastuszek - dokument
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:15 Słowo życia
09:20 Izba Pamięci
Pułkownika Kuklińskiego
09:30 Moja katolicka rodzina - serial
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Warto być ojcem
11:45 Muzyczne chwile
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Ulmowie. Świadek
sprawiedliwych - dokument
12:50 Republika Pawłowska
13:20 Słowo życia
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Sybiraczka - dokument
15:00 Lasy bagienne - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z telefontycznym
udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Z wędką nad wodę
w Polskę i świat
22:30 Ostatnia droga
Pana Zygmunta - dokument
23:35 Leśni zapylacze - dokument

Wtorek, 15 października 2024

17:55 Klan

05:20 Dziedzictwo - serial
06:05 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Żółtodzioby. Pierwsze dni życia
- dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Piłka nożna: Liga Narodów
- studio
20:35 Piłka nożna: Liga Narodów
- mecz: Polska - Chorwacja
23:15 Z góry widać lepiej. Wanda
Rutkiewicz. Opowieść
o kobiecie niezwykłej - dokument

17:20 Miłość i nadzieja

05:35 M jak miłość - serial
06:25 SMS - Szkoła Metodystycznej
Służby
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Mamaland
11:55 ZdroWY Plan
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Klangor - serial
23:20 Kod Annie Parker
- film obyczajowy

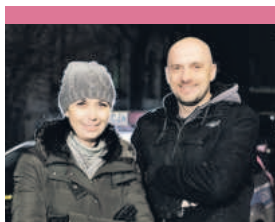
15:30 Kuchenne rewolucje

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B Love
12:05 Kuchenne rewolucje
13:10 Ukryta prawda - serial
14:15 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 B&B Love
21:30 Ślub od pierwszego wejrzenia
22:35 Kuba Wojewódzki
23:40 Superwizjer

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:10 Siły specjalne - Polska
21:50 Sekcja 8 - thriller
23:55 Wpół do śmierci 2
- film sensacyjny

12:00 W-11 Wydział Śledczy

06:05 Szkoła - serial
07:00 Szpital - serial
08:00 Ukryta prawda - serial
09:00 Ukryta prawda - serial
10:00 Ukryta prawda - serial
11:00 Detektywi - serial
12:00 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:45 Szpital - serial
13:45 Sekrety życia - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:50 Sekrety życia - serial
17:55 Szpital - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Hotel Paradise 9
21:00 Czerwony smok - thriller
23:35 Push - thriller

18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Uroczysko - serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial
23:40 American Pie: Bractwo Beta
- komedia

HITY DNIA

„Seksja 8”
(2022 r.) Polsat 21:50

Po pomszczeniu zabójstwa swojej rodziny, były amerykański żołnierz wychodzi z więzienia i zostaje zwerbowany przez tajną agencję rządową.

„Push”
(2009 r.) TVN 7 23:35

Młodzi Amerykanie ukrywają się w Hongkongu przed agentami tajnej amerykańskiej agencji. Mają paranormalne zdolności i to spowodowało, że zyskali zainteresowanie władz. Postanowili działać razem, żeby móc przeciwstawić się agentowi.

12:55 Zaklinacz dusz

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
10:00 Zaklinacz dusz - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Zaklinacz dusz - serial
13:50 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Przetrawianie - dramat
22:15 Córka wilka - thriller

09:00 Najważniejszy dzień życia

06:10 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni
07:15 Mieszczanie żywiecy
07:55 Podróże z historią - serial
08:35 Informacje kulturalne
09:00 Najważniejszy dzień życia - serial
10:10 Cafe Pod Minogą - komedia
11:55 Renoir - Porträt einer
Zeitenwende - dokument
13:05 Dobry tytuł
13:50 Franz Kafka - Pisarz między
światami - dokument
14:55 Daleko od okna - dramat
17:00 Najważniejszy dzień życia - serial
18:20 W poszukiwaniu dobrego filmu
19:00 Partia, pieniądze, rock and roll
- dokument
20:00 Feblik
21:15 Margot i Alma - dramat
23:05 Gintrowski - dokument

08:00 Stulecie Winnych

07:00 Spór o historię
07:35 Flesz historii
08:00 Stulecie Winnych - serial
08:45 Wolna sobota - komedia
09:30 Tajemnice astronomii Kopernika
- dokument
10:20 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:50 Bałtyk - dzikie morze - serial
11:45 Wojownicy czasu
12:15 Alternatywy 4 - serial
13:15 Jubileuszowy - dokument
13:30 Wielkie rzeki świata - dokument
14:30 Bałkany w ogniu - serial
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
16:30 Sensacje XX wieku
17:00 Kościuszek. Przewodnik
bardzo współczesny - dokument
18:15 Było, nie minęło
- kronika zwiadowców historii
18:50 Stulecie Winnych - serial
19:40 Powódź - dokument
20:00 Okręty podwodne - dokument
21:05 Samowolka - dramat
22:10 Party przy świecach - komedia
23:15 Sensacje XX wieku

07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Kolor Boga
09:00 Papież Polak do rodaków
09:20 Słowo życia
09:25 Święty na każdy dzień
09:30 Ukryci w łonie Matki
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Trufie w Polsce
12:50 Walka o życie - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Franciszek Kleeberg
- ostatni general kampanii
wrześniowej - dokument
15:00 Dziewica Orleańska
według Jana Matejki - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:25 Przyroda w obiektywie
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Pod opieką Limanowskiej Pani
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Zostań żołnierzem RP
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z telefontycznym
udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mali Bracia Ubogich - dokument
22:55 Święty na każdy dzień
23:00 Z nadmiaru Miłości - dokument

HITY DNIA

„Zróbmy sobie wnuka”
(2003 r.) Polsat 21:50

Los dwójki dzieci, Zosi i Janka, spędza sen z powiek Mańkowi Koseli. Żadna z pociech nie wstąpiła jeszcze w związek małżeński. Ojciec stawia sobie za punkt honoru doprowadzenie ich do ołtarza.

„Elsa i Fred”
(2014 r.) TVP 2 23:00

80-letniego zgorzkniałego wdowca i jego samotną o kilka lat młodszą sąsiadkę połączyło uczucie. Gdy mężczyzna dowiaduje się, że przyjaciółka jest umierająca, postanawia poświęcić majątek, by spełnić jej marzenie.

TVP 1

10:45 Ojciec Mateusz

05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Dom Pokoju w Betlejem
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:50 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Lodowe królestwo pantery śnieżnej - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Oficer i szpieg - dramat
23:25 Koliber - dramat

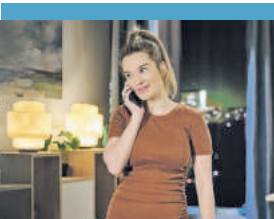
TVP 2

14:35 Na sygnale

05:35 M jak miłość - serial
06:25 Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Dom Pokoju w Betlejem
11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Przepis dnia 4
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:25 Na sygnale - serial
23:00 Elsa & Fred

tvn

20:10 Na Wspólnej

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B Love
12:05 Kuchenne rewolucje
13:10 Ukryta prawda - serial
14:15 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 B&B Love
21:30 Top Model
23:05 Pati - serial

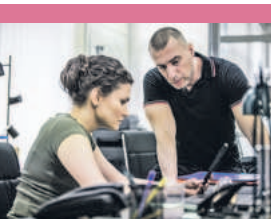
polsat

16:30 Na ratunek 112

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:10 Moja mama i twój tata
21:50 Zróbmy sobie wnuka - komedia
23:45 Mały - komedia

7 tvn

11:00 Detektywi

06:05 Szkoła - serial
07:00 Szpital - serial
08:00 Ukryta prawda - serial
09:00 Ukryta prawda - serial
10:00 Ukryta prawda - serial
11:00 Detektywi - serial
12:00 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:45 Szpital - serial
13:45 Sekrety życia - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:50 Sekrety życia - serial
17:55 Szpital - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Hotel Paradise 9
21:00 Tylko sprawiedliwość - dramat
23:50 Millerowie - komedia

4

14:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Uroczysko - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial
23:30 R.I.P.D. Agenci z zaświatów - komedia

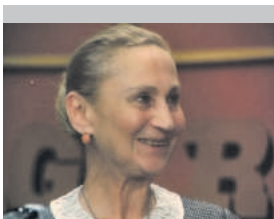
puls

18:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
10:00 Zaklinacz dusz - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Zaklinacz dusz - serial
13:50 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Bliźniak - film sensacyjny
22:10 Alex Cross - thriller

TVP KULTURA

09:00 Najważniejszy dzień życia

06:20 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni
07:10 Mieszczanie żywiecy
07:45 Podróże z historią - serial
08:30 Poczet świrów polskich
09:00 Najważniejszy dzień życia - serial
10:20 Daleko od okna - dramat
12:25 Partia, pieniądze, rock and roll - dokument
13:30 Wydarzenie aktualne
14:05 Fortepian Chopina: Wiadomość z zaświatów - dokument
14:55 Duch z Canterville - horror
15:35 Kot w ścianie - dramat
17:25 Najważniejszy dzień życia - serial
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Smak miodu - dramat
21:50 Legendy rocka
22:25 Legendy rocka
22:55 Margot i Alma - dramat

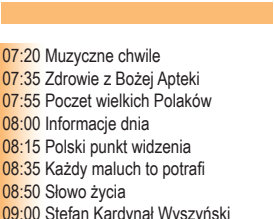
TVP HISTORIA

12:15 Alternatywy 4

06:55 Na bitewnym szlaku
07:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:00 Kościusko. Przewodnik bardzo współczesny - dokument
10:05 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:30 Wszystkie kolory świata - serial
11:30 Historia kuchni polskiej
12:15 Alternatywy 4 - serial
13:40 Sekrety dawnych budowniczych - serial
14:40 Okręty podwodne - dokument
15:40 Korona królów
16:15 Sensacje XX wieku
16:50 Sensacje XX wieku
17:25 Tajemnica Jana Pawła II - dokument
17:55 Fake czy historia?
18:55 Stulecie Winnych - serial
20:00 Kroniki Hitlera - serial
21:00 Zwyczajny święty człowiek - dokument
22:10 Prawdziwe polowanie na Czerwony Październik - dokument
23:10 Sensacje XX wieku

TRAM

07:20 Muzyczne chwile
07:35 Zdrowie z Bożej Apteki
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Każdy maluch to potrafi
08:50 Słowo życia
09:00 Stefan Kardynał Wyszyński - Trokiliwy Duszpasterz Jasnogórski - dokument
09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Puszcza Białowieża - leśny cmentarz
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Odpust ku czci św. Jana Pawła II
14:00 Muzyczne chwile
14:10 Mocarz pokory
14:30 Krzywda - serial
15:00 Muzeum Papiernictwa - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Niemy świadek historii. Puszcza Rudnicka - dokument
17:00 Po stronie prawdy
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści Starego Testamentu - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Zamek Królewski w mieście stołecznym Poznaniu - dokument
23:25 W męce Mojej szukaj siły i światła

HOROSKOP

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

Będiesz teraz wyjątkowo optymistyczny, pozytywnie nastawiony do innych, a co za tym idzie – tolerancyjny. Przebaczysz ludziom dawne przewinienia i wykażesz dużo cierpliwości względem tych, którzy będą popełniać błędy. Wykorzystaj ten dobry czas na zawarcie nowych znajomości. Ale bądź ostrożny i nie baw się w swatkę, bo ściągniesz na siebie kłopoty.

WODNIK 20.01-18.02

Tylko spokój może cię uratować. Ktoś będzie chciał wystawić na próbę twoją cierpliwość. Obiecał pomoc, a w efekcie zajmie się swoimi sprawami i wszystko spadnie na ciebie. Poradzisz sobie, ale nie trać energii na nerwy. W domu sielska atmosfera, w weekend spodziewaj się gości. Usłyszysz wiele komplementów na temat talentu kulinarnego.

RYBY 19.02-20.03

Jeśli nie musisz, nie podejmuj teraz żadnych decyzji, a zwłaszcza tych wiążących się z ryzykiem. To nie jest też dobry moment na wprowadzanie zmian w życiu. Lepiej odpuść i poczekaj na wsparcie planet. Będiesz miał tendencję do czarnowidztwa i wyolbrzymiania kłopotów, co zrytuje twoje otoczenie. Staraj się nie dopuścić do kłótni, ignoruj zaczepki.

BARAN 21.03-20.04

Poczujesz się ważny i doceniony, bo krewni i przyjaciele postanowią skorzystać z rad, które im ostatnio dałeś. A że będą potrzebować twojej pomocy w niektórych kwestiach, w najbliższych dniach będziesz wyjątkowo zajęty. Staraj się jednak, by nie ucierpiały na tym twoje sprawy. W weekend nie odrzucaj zaproszenia na imprezę. Poznasz kogoś ciekawego.

BYK 21.04-21.05

Zajmiesz się porządkowaniem spraw rodzinnych. Postanowisz, że w nowym roku pogodzisz zwaśnionych od dawna krewnych, którzy już nie pamiętają, o co się pokłócili, ale nadal unikają swojego towarzystwa. Twoja misja pokojowa zakończy się sukcesem, o ile nie będziesz za bardzo się wymądrzał. Warto zaprosić partnera na romantyczną kolację.

BLIŹNIĘTA 22.05-20.06

Ostatnio dobrze wiesz ci się w pracy, a konkurencja nie śpi. Spodziewaj się złośliwych zaczepk z jej strony. Najlepsze, co możesz zrobić, to je zignorować. Ale poczujesz niesmak, a to będzie rzutowało na inne sfery twojego życia. Zaczyniesz wyolbrzymiać problemy i użalać się nad sobą. W porę zapanuj nad złymi emocjami. Myśl pozytywnie, a będzie lepiej.

RAK 21.06-22.07

Ktoś wreszcie doceni twoje zalety i starania, co wprawi cię w doskonały nastrój. Poczujesz, że ludzie są fajni, staniesz się otwarty i nie będziesz szczędził innym komplementów. Bez wahania przyjmuj zaproszenia na różne spotkania, w tym zawodowe. Poznasz ludzi, którzy będą mogli ci pomóc w kolejnych miesiącach. Spodziewaj się korzystnych zmian.

LEW 23.07-22.08

Trudnych spraw masz po dziurki w nosie, ale powoli wszystko zacznie się układać. Finał niektórych tematów może cię zaskoczyć, jednak będziesz się cieszył, że masz już z głowy. W pracy bądź ostrożny. Pamiętaj, by nie polegać na osobach, które kiedyś cię zawiodły i nie zlecać im zadań. Weekend koniecznie poświęć na odpoczynek, naładuj baterie.

PANNA 23.08-22.09

Pracowity czas. Z taką werwą przystąpisz do realizacji obowiązków służbowych, że konkurencja zostanie daleko w tyle. Możesz liczyć na premię, więc już rozglądaj się po wyprzedających, żeby dobrze ją spożytkować. Dobra pora, by zmienić coś w swoim wyglądzie.

WAGA 23.09-23.10

Będiesz teraz niebezpieczny dla towarzystwa. Jak tylko znajdziesz się w gronie osób, od razu odkryjesz ich sekrety, romanse, plany. Lepiej nie afiszuj się ze swoją intuicją. Poczujesz się niezręcznie, bo jedna ze spraw będzie dotyczyć twojej przyjaciółki. Póki nie masz dowodów, milcz.

SKORPION 24.10-21.11

Odstaw na półkę myślenie o tym, co wypada, a co nie. Od czasu do czasu dobrze jest odrzucić konwenanse i zrobić to, na co ma się ochotę. Popuść wodze fantazji, a w końcu przestaniesz się nudzić. Żywienie gwarantowane. Dobrze to robi twojemu związkowi.

STRZELEC 22.11-21.12

Zajmiesz się porządkowaniem wszystkiego. Denerwować cię będzie nieład i w kobiecej torebce, i w segregatorze z dokumentami. Kiedy już wszystko ułożysz jak należy, poczujesz ulgę. Weekend poświęć rodzinie. Któryś z krewnych będzie potrzebował twojej rady.

PRZEPIS TYGODNIA
BABKA MARMURKOWA

Składniki:

- masło 190 g,
- cukier kryształ 170 g,
- cukier waniliowy 10 g,
- jaja 4 sztuki,
- mąka pszenna typ 500 240 g,
- kakao z wiatraczkiem 20 g,
- proszek do pieczenia 7 g,
- woda 2 łyżki,
- cukier puder do dekoracji,

Na zdjęciu od lewej Tomasz Basaj, Zuzanna Bielewicz, Amelia Celmer- uczniowie Branżowej Szkoły I stopnia przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu.

Sposób wykonania

Masło w temperaturze pokojowej utrzeć na puszystą masę. Do masy dodać cukier kryształ i waniliowy. Ucierać mikserem. Sprawdzić świeżość jaj. Oddzielić białka od żółtek. Do masy maślano cukrowej dodać po jednym żółtku cały czas ucierając. Mąkę przesiać z proszkiem do pieczenia. Do masy jajeczno cukrowej dodać stopniowo mąkę z proszkiem. Ubić pianę z białek i dodać ją do masy. Delikatnie wymieszać aż masa będzie jednorodna. Masę podzielić na dwie połowy. Do jednej dodać kakao i wodę, dokładnie wymieszać. Białą część ciasta wyłożyć na blaszkę keksową wyłożoną papierem do pieczenia, następnie wyłożyć ciemną część ciasta. Za pomocą noża zamieszać delikatnie ciasto aby powstał marmurek. Ciasto piec około 50 minut, do tzw. suchego patyczka w temperaturze 180 stopni C. Po upieczeniu babkę wyjąć z foremki, ostudzić i posypać cukrem pudrem.

Smacznego!

Krzyżówka panoramiczna

Wyspa w pobliżu Borneo	Głaz narzutowy	Matka Kastora i Polluksa	▼	Podkład, belka Drobnotka	Węglowodór w ropie naftowej	▼	Świta, orszak	Uciskowa do tamowania krwi	Na nogach piłkarza	▼	Miara długości Tyka na ścianie
►	5	17	12				Pokazowy egzemplarz	13			19
Wyścigi na wodzie	►						Teren popisu rolnika		21		
►	14									Kontroler, rewizor	
Kraj z Antanarywą Łaciaty koń	►						Cząstka żaru				
Naczynie z klepek		9	Dyskusja, debata	„... pod Wiszącą Skałą”, film	Klamra spinająca mury	3			20	24	
►	18					Stan w USA z Topeka			Szlachetny pacyrek		Piłka ulana z gumy
						Humor po drinku				6	
Gra z karambolem	►							Stępka			
Tajniki, sekrety	Rajskie imię		4			10		Cel wyścigu			1
Mistrzowski stopień w judo	►					15	Zmienny obyczaj			7	8
Producent obuwia sportowego	►			Zwierzchnik wasala; senior							
Szkrab, petak		22	16			2	Dawny czołg				
►			11	Część kolumny w gazecie		23					

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

Życie zaczyna się po sześćdziesiątce

REGION ▶ Polska wieś w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej niewiele się różniła od tej XIX-wiecznej. Praca w polu była wykonywana w dużej mierze ręcznie, w domach brakowało wygod, było często ciasno, bo dzieci gromadka, a izby raptem dwie – kuchnia i pokój. Do tego żadnych wygod, nawet prądu na początku nie było, wodę się czerpało ze studni, kapało w balii, a za potrzebą szło do wygodki. W takich warunkach najczęściej wychowywali się bohaterowie tej opowieści

Dzieciństwo. Ani sielskie, ani anielskie

– Pochodzę z Żuław. Mieszkaliśmy u babci w Wiercinach blisko Nowego Dworu Gdańskiego. Nas było ośmioro – cztery dziewczynki i czterech chłopców. Babcia też miała dużo dzieci, jedenaścioro i te młodsze jeszcze z nią i z nami mieszkali, więc ciasno trochę było. Potem przeprowadziliśmy się do swojego domku, poniemieckiego. Były tam też budynki gospodarcze i 7 hektarów ziemi. Mama wszystko robiła w gospodarstwie, była tak zaradna, że jeszcze prowadziła księgowość w spółdzielni produkcyjnej i zajmowała się naszą ósemką, gdyż tata ciężko chorował. Jak tylko podrosliśmy to pomagaliśmy mamie. Miałam 7 lat, jak już pracowałam. Najpierw były to obowiązki domowe. Gdy mama szła w pole, to musiałam myć naczynia, sprzątać, kury karmić. Później razem ze starszym rodzeństwem buraki pomagaliśmy kopać, nawet w nocy, gdy miał przyjść mróz. Mama dodatkowo pracowała w PGR-ze na akord, a my z nią. Byliśmy zgraną rodziną i uważam, że miałam szczęśliwe dzieciństwo. Nie było

u nas poszturchiwania, rodzice nas nie bili, najwyżej mama nakrzyczała, jak się coś zbroiło, albo wyznaczała karę. Przykładowo, musiałam za swoje wyczyny umyć podłogę i naczynia zamiast pójść bawić się z koleżankami – opowiada Barbara Makuch z Ostrowitego w gminie Brzuze.

– Gdy miałam 10 lat rodzice przeprowadzili się do Żuchowa w pobliżu Skępego. Skończyłam tam szkołę podstawową, a potem liceum w Lipnie. Bardzo chciałam iść na studia, na historię, ale ze względu na to, że było nas dużo

dzieci, mama nie była w stanie finansować mojej dalszej nauki, tym bardziej, że tata już nie żył. Podjęłam więc pracę w Lipnie na pocztce – wyjaśnia pani Basia.

Nie każda osoba wychowana na wsi wspomina dobrze swoje najmłodsze lata. Praca dzieci była rzeczą zwyczajną, ale najważniejszy był stosunek rodziców do pociech. Powszechny był niedostatek, chociaż jedzenie było. Skromne zazwyczaj, ale do syta.

– U nas w domu była bieda i żadnych wygod, nie to co teraz. Prąd założyli, jak miałam

5 lat. Mieszkaliśmy w Radzinku, była nas czwórka dzieci, ja druga z kolei. Każde z nas miało swoje obowiązki. Trzeba było zielonego nazwać dla świń i dla ptaków, nakopać ziemniaków. Gdy miałam 9 lat zmarł tatuś, który był wspaniałym człowiekiem, czego nie mogę powiedzieć o mamie. Rok później trafiłam do domu dziecka w Rypinie, bo wtedy już była kompletna bieda z nędzą. Mama sobie nie radziła i nas tam zabrali. Potem wyszła drugi raz za mąż, przeprowadziła się do Przyrowy. Młodsze rodzeństwo w sie-

rocinu było krótko. Następnie trafili do internatu w Ostrowitem, tylko na niedzielę przychodzili do domu. W domu dziecka byłam do 15 roku życia, do końca podstawówki. Potem poszłam do Torunia do szkoły zawodowej krawieckiej. Wtedy było tak, że wszystkie warsztaty trzeba było opłacać i internat też, ale mama tego nie robiła. Po pół roku usunęli mnie z tej szkoły. Gdybym była sierotą wówczas państwo za mnie by płaciło. Miałam okropne dzieciństwo. Niczego dobrego nie użyłam. Wprawdzie w domu dziecka wychowawca i dyrektor byli bardzo dobrzy, ale to nie była prawdziwa rodzina. Ja im pomagałam, oni mnie. W kuchni pomagałam, u krawcowej pomagałam. W ogródku, który tam był, też robiłam. Należałam do wszystkich kótek, jeździłam na obozy wędrownie, na wycieczki. To była moja nagroda za to wszystko. Kiedyś w domu dziecka dofinansowania były bardzo niskie. Jeden po drugim ciuchy nosiliśmy, Ale głodna nie kładłam się spać i, co ważne, byłam czysta – mówi Elżbieta Rybińska, mieszkanka gminy Brzuze.

dokończenie na str. 22

Region

Życie zaczyna się po sześćdziesiątce

dokończenie ze str. 21

W domu dziecka warunki bytowe, mówiąc delikatnie, do komfortowych nie należały.

– Najgorsze były 12-osobowe pokoje. Mielśmy 2 godziny uczenia się w sali, do której wchodziło 24 dzieci. Przy stoliku siedziały 4 osoby, to nawet książek nie było gdzie położyć. Jak miałam trochę wolnego czasu to na drutach robiłam. Miałam z tego parę groszy. Zawoziłam w wakacje te pieniądze rodzeństwu, żeby miało na zeszyty i książki. W żniwa snopki wiązałam u gospodarzy, którzy nawet jabłka z sadu nie dali zjeść. Tylko wody ze studni można się było napić – tłumaczy Elżbieta Rybińska.

Małą ojczyzną Genowefy Dąbek są Gulbiny w gminie Brzuze.

– Od maleńkości mieszkam w tej wsi. Najpierw w pałacu, który tam jeszcze był. Z innymi rodzinami. Mielśmy duże mieszkanie, około 70 metrów. Było nas sześcioro, ja trzecia w kolejce. Gdy wyszłam z domu najmłodsza siostra miała 7 lat. Rodzice pracowali na swojej parceli. Miel 4 hektary i 60 arów. Trudno było z tego żyć, po ludziach robiliśmy. Boże kochany jak ciężko było. Już w wieku 12 lat wiązałam za kośnikiem snopki na zarobek, buraki pieliałam. Chowaliśmy trochę świnek, kury. Czasem coś tam dostaliśmy z opieki, jakieś rajstopy czy szale, takie cienie. Duża rodzina była, a ziemi mało. Mielśmy jednego konika i nim się orało. Były kontyngenty i tata musiał zboże odstawić. Wtedy nawet w niedzielę mięsa nie było, tylko kluski z twarogiem, to był rarytas. Do szkoły chodziłam najpierw w Gulbinach, tam były tylko 4 klasy, potem do Trąbina. Miałam 3 kilometry przez łąki. Zimą w mieszkaniu zimno było, mielśmy tylko kuchnię węglową i tylko tam się paliło. Wcześniej były w pałacu piękne piece kaflowe, ale jak się sprowadziliśmy to były już rozebrane przez ludzi. Zimy wówczas były srogie i jako dziecko ciągle marżałam. Nie było też takich ubiorów jak teraz. Co od kogo dostaliśmy to nosiliśmy. Miałam bardzo dobrych rodziców, tylko mama zmarła, gdy miała 50 lat. Zabawki? – zastanawia się pani Cienia. – Jak sobie zrobiliśmy z żółędzi, z kasztanów, to mielśmy. Skończyłam tylko 6 klas, musiałam iść do pracy. Nie tylko ja, tak samo moje koleżanki. Chodziłyśmy na zarobek z moją młodszą siostrą. Uzbierałyśmy 800 złotych, to wtedy było bardzo dużo pieniędzy. Pojechałyśmy z tatą do Rypina, który jechał na kaszownik, jęczmień na kaszę przerobić. Tam, na rynku chcieliśmy sobie kupić buty i su-

kienki, ale ktoś nam te pieniądze zakosił. Wracaliśmy piechotą do domu i płakałyśmy. Tata wracał z tego kaszownika, zabrał nas na furmankę i też płakał. Mówił, że tyle pracy poszło na marne. Do dzisiaj z siostrą to wspominamy – zwierza się Genowefa Dąbek.

Jerzy Sadłowski w dzieciństwie mieszkał w Dobrem. Miał dwóch młodszych braci, tata był kierownikiem miejscowej szkoły. Swoje pacholęce lata wspomina bardzo dobrze, mimo że, tak jak inne wiejskie dzieci, już za młodu pracował.

– Mieszkaliśmy w budynku szkoły. Najpierw w starym, a gdy nowy wybudowali w 1961 roku mielśmy dwa pokoje, kuchnię i łazienkę, którą tata zrobił. Wody nie ciągnęliśmy ze studni, bo był hydrofor. Mama pracowała na takim małym gospodarstwie. Miała krówki, dwa świniaki. Kiedyś na wsi przy szkołach były budynki gospodarcze i tam te zwierzęta trzymała. Mielśmy hektar ziemi do dyspozycji. Pamiętam, jak żeśmy się cieszyli świecą żarówką, gdy elektryczność założyli, chyba w 56 roku. Pracować zacząłem, gdy jeszcze chodziłem do szkoły podstawowej na swoim polu przy burakach. Potem, gdy uczyłem się w liceum pedagogicznym, przyjeżdżałem na wakacje i w żniwa z braćmi pracowałem u gospodarza, bo on nasze pole końmi obrabiał. Za darmo oczywiście. Wiązałem snopki, jeździłem kosiarką i nabierałem tężyzny. Potem inni gospodarze mnie i braci brali do roboty, do młócenia na przykład, bo było wiadomo, że Sadłowskiego chłopaki są silni i robotni. Lubiłem tę pracę. W soboty, w niedzielę chodziłem na zabawy do remizy. Jak było ciepło to jeździliśmy po pracy na torfniaki, żeby się wykapać, bo tam była ciepła woda.

Uważam, że miałem fantastyczne dzieciństwo. Po skończeniu liceum wróciłem do Dobrego i zacząłem pracę w szkole w Ostrowitem jako nauczyciel – opowiada pan Jurek.

Marianna Domann urodziła się jeszcze przed wojną. Mieszkała w Kłusnie w gminie Świdziebna w powiecie brodnickim.

– Mielśmy gospodarstwo kupione jeszcze przed wojną. Było tam 14 mórg, czyli około 8 hektarów. Za wyhodowanie róży dziewczka mojemu dziadkowi kupiła karczmę, która została zaadaptowana na mieszkanie. Było elegancko urządzone, z ładną kaflową kuchnią z mosiężnymi relingami. Na wymytych fajerkach piekło się placki ziemniaczane bez tłuszczu. Dzieciństwo, to wczesne, mijało mi w strachu, bo wojna była. Pamiętam niemieckich żołnierzy którzy w 43 roku maszerowali na Stalingrad. Potem radzieccy żołnierze przybyli do wsi i wszyscy się ich bali. Niemcy byli kulturalniejsi. Jak szli na ten Stalingrad to zatrzymali się u nas w stodole. Nic nie zabrali, byli dobrze wyposażeni. Jeszcze nas dzieci częstowali gumę do żucia, chociaż mama nie kazała brać. Nas było siedmioro, ja najmłodsza. Nikt już z nich nie żyje, sama zostałam. Rodzice byli wspaniałymi ludźmi. Chcieli, żebyśmy się uczyli. Książki mielśmy jeszcze sprzed wojny – „Baśnie” Andersena i „Księgę tysiąca i jednej nocy”. Czytałam to i nad wszystkim płakałam. Mama mi lalki szyła ze szmatek, a potem siostra, która była na robotach w Rzeszy przewiozła mi taką prawdziwą, którą dostała od swoich gospodarzy. Oni byli dla niej bardzo dobrzy. Po skończeniu podstawówki chodziłam do średniej szkoły żeńskiej w Brodnicy. Byłam dobrą uczennicą, mimo że z pipidowy. Elektryczność w Kłusnie założyli gdy byłam już dorosła. W 58 roku skończyłam

fizykę w studium nauczycielskim w Toruniu i rozpoczęłam pracę w szkole. Najpierw w Kretkach Małych, a po 3 latach, gdy wyszłam za mąż, przeprowadziliśmy się do Rogowa – wyjaśnia pani Marianna.

Różne oblicza dorosłości

Na wsi wcześniej wstępowało się w związek małżeński, nie zawsze z miłości. Taki był zwyczaj, bo przecież głupio było zostać starą panną czy starym kawalerem. Na świat przychodziły dzieci, które należało utrzymać i wykształcić, żeby miały w życiu łatwiej.

– Gdy skończyłam liceum i nie udało mi się pójść na studia podjęłam pracę na poczcie w Lipnie. Po dwóch latach przeniosłam się do Ciechocinka. Tam poznałam swojego męża. Zamieszkałam u niego. Po niecałych 6 latach przeprowadziliśmy się do Ostrowitego na gospodarstwo. Na początku było 6 hektarów, później teść pod Ugoszczem zapisał nam 5. Potem jeszcze kupiliśmy dodatkowo ziemię w Łączonku. Mąż oprócz pracy w gospodarce jeszcze jeździł taksówką. W 1971 roku mąż poważnie zachorował, więc zapisaliśmy to wszystko synowi. On ma teraz ponad 100 hektarów ziemi, kombajn i wszystkie maszyny których potrzebuje. W 76 roku mąż zmarł i od tej pory jestem sama – mówi Barbara Makuch.

Po smutnym dzieciństwie młodość i wiek średni Elżbiety Rybińskiej naznaczony był pracą ponad siły. Wyszła za mąż, urodziła siedmioro dzieci.

– W małżeństwie też nie było wesoło. Zamieszkałam w Przyrowie u teściowej. W tym domu niczego nie było. Mieszkaliśmy na kupie w jednym pokoju z kuchnią, razem z matką męża, jej facetem i ich potomstwem. Pracowałam nie tylko w gospodarce u teściowej, ale też u ludzi. Na świat przychodziły moje dzieci, ale jeden synek

zmarł, gdy był malutki – opowiada pani Ela, a w jej oczach pojawiają się łzy.

– Jak przyszedł do męża to tam była bieda, a gospodarka zadłużona. To trzeba było zarabiać u rolników. Pierwszy ciągnik kupiliśmy 28 lat, temu teściowa już nie żyła. Wodociąg we wsi mamy od 27 lat. Nadal mieszkam w Przyrowie, w tym domu po teściach. Wyremontowałam jeszcze dodatkowe pomieszczenie, które tam było, tak że mam teraz 2 pokoje, kuchnię, łazienkę. Syn sobie wystawił nieopodal nowy dom, nową oborę i teraz ma super. Wszystkie moje dzieci pokończyły szkoły – średnie albo zawodowe i bardzo dobrze sobie w życiu radzą. Żeby Pan Bóg dał tak, aby wszystko było jak do tej pory. Najmłodszy syn jeszcze ze mną mieszka, pozostałe dzieci powychodziły za mąż, położyły się i mają swoje domy – wyjaśnia Elżbieta Rybińska.

– Za mąż wyszłam w 63 roku, jak miałam 21 lat i przyszedłam do teściów na gospodarstwo. Męża poznałam w szkole. Nie był dobrym człowiekiem, niech mu ziemia lekką będzie, bo już nie żyje. Razem chodziliśmy do szkoły więc go znałam. Żeby nie teściowa to może byłby lepszy, tylko teść był fajny. Piędzy ani posagu nie wniosłam, a tam była jeszcze większa bida niż u nas. Kuchnia kaflowa, w pokoju stała koza. Kąpanie w balii, za potrzebą się szło do wychodka na dwór. Ziemi było 5 hektarów. Mam troje dzieci, dwie córki i syna oraz fantastyczną synową. Gdy wyszłam za mąż to ja wybudowałam wszystko: oborę, stodołę i dom. Teściowie mieli mieli glinianą chałupę krytą słomą. Na dom wzięliśmy kredyt, podżyrował nam taki fajny sąsiad i mój tata. Teściowa to chętnie się do tego nowego domu przeprowadziła. Były w nim 3 pokoje, łazienka i kuchnia. Wodę ciągnęliśmy pompą ze studni. Gdy syn przejął gospodarstwo ja nadal pracowałam, chociaż miałam już emeryturę, ale chciałam dorobić. Taki pan z Dobrzynia szkło przyjmował i myśmy je sortowali. Płacił 5 groszy od kilograma. To ciężka praca była, bo należało nosić skrzynki które nawet po 70 kilo ważyły. Ale to było w gromadzie i człowiek nie patrzył, że ciężko. Z chęcią leciałam do tej roboty. Bo ja bardzo lubię być z ludźmi – tłumaczy Genowefa Dąbek. – Mąż zmarł 6 lat temu i teraz to mam życie, jak w Madrycie. Starcza mi i na stroje i na zabawę – dodaje mieszkanka Gulbin.

Jerzy Sadłowski przez półtora roku pracował w szkole w Ostrowitem, po czym wezwała go armia.

– Spędziłem 2 lata w wojsku, w szkole podoficerskiej. Gdy wróciłem do domu, do Dobrego kontynuowałem pracę w podstawówce w Ostrowitem. Poznałem cudowną dziewczynę, która była nauczycielką w szkole, w której mój tata dyktował. Zamieszkaliśmy u moich rodziców, ale tylko na rok. Potem dostaliśmy kawalerkę w Ostrowitem w Domu Nauczyciela. Były w niej wszystkie wygody, nawet centralne ogrzewanie. Teściowie mieli gospodarstwo, było tam 13 hektarów i latem pracowałem u nich przy żniwach. Do dzisiaj lubię pracę fizyczną. Urodziło się nam dwoje dzieci – syn i córka. Oboje skończyli studia. Syn mieszka obecnie w Toruniu, a córka w Poznaniu. Teraz mamy mieszkanie w Brzuzem. Jeszcze przed rokiem 80. zlikwidowano tam czteroklasową szkołę i budynek po niej przerobiono na 5 mieszkań. Po remoncie nam przydzielono jedno z nich. Komisyjnie, nie po znajomości. Gdy gminy sprzedawały swoje zasoby wykupiliśmy to mieszkanie i mamy je już na własność. Swoją młodość i wiek średni bardzo miło wspominam. Uważam, że miałem dużo szczęścia w życiu – podkreśla pan Jurek.

W tym samym budynku w Brzuzem mieszka Marianna Domann, emerytowana nauczycielka.

– Po skończeniu studium nauczycielskiego i po 3-letniej pracy w szkole w Kretkach Małych wyszłam za mąż. Swoją drugą połowę poznałam przez koleżankę. Zamieszkaliśmy w Rogowie. Byliśmy bardzo szczęśliwi, ale spotkała nas straszna tragedia. Nasz jedynego synka Krzysztof, który przyszedł na świat w 1961 roku zmarł na obustronne zapalenie płuc. Długo nie mogliśmy się po jego odejściu pozbierać. Potem dzieci nie mieliśmy, chociaż bardzo chcieliśmy, ale moja choroba tarczycy to uniemożliwiła. Mąż był krawcem, najpierw pracował w Domu Mody w Brodnicy, a potem miał już własny zakład. Następnie przeprowadziliśmy się do Żalego, do mieszkania w budynku szkoły, a potem osiedliśmy w Brzuzem. Mąż zmarł w 2002 roku, 1 stycznia. Po operacji woreczka żółciowego dostał krwotoku. Moje życie byłoby piękne, gdyby nie śmierć synka i przedwczesne odejście męża – mówi Marianna Domann.

Proszę państwa, 4 czerwca 1989 roku skończył się w Polsce komunizm

Powyższe zdanie powiedziała w głównym wydaniu Dziennika Telewizyjnego w sobotę 28 października 1989 roku aktorka Joanna Szczepkowska po częściowo wolnych wyborach. To był początek drogi do niezależnienia się naszego kraju od Związku Radzieckiego. Czy ta zmiana ucieszyła albo zasmuciła Barbarę, Elżbietę, Genowefę, Jerzego i Mariannę? Okazało się, że pozostali wobec niej obojętni. Byli zbyt mocno pochłonięci pracą i wycho-

wywaniem dzieci. Tylko jedną osobę zmiana ustroju uradowała.

– Od kiedy pamiętam byłam przeciwniczką komuny i bardzo się ucieszyłam, gdy się wreszcie skończyła. Popierałam Wałęsę i do dzisiaj go za nic nie potępiam, bo dużo dla Polski zrobił i jest dobrym patriotą. Wprawdzie później głosowałam dwa razy na Kwaśniewskiego, chociaż jestem prawicowa, ale to mądry chłopak i tej swojej lewicowości nie pokazywał. Wałęsę nadal szanuję. Gadają o nim, że to Bolek czy Lolek, mało mnie to obchodzi. Teraz opluwają Tuska, ale jeśli go w Unii Europejskiej docenili, to znaczy, że nie jest głupi. Myślę trzeźwo i mimo, że jestem prawicowych poglądów to widzę co i jak i do ludzi się nie uprzedzam – wyjaśniła Marianna Domann.

„Ona w sercu, w zbożu, w śpiewie, ona w splocie ludzkich rąk”

1 maja 2004 roku spełniło się marzenie wielu Polaków, staliśmy się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. 7 i 8 czerwca 2003 r. zostało przeprowadzone referendum. 77,45 procent głosujących opowiedziało się za przystąpieniem do UE. W gminie Brzuze entuzjastów dołączenia do rodziny państw Zachodu było mniej – 61 procent. Z Unii popłynęły do naszego kraju miliardy euro. Budowano drogi, wodociągi, kanalizację, boiska, remontowano i doposażano szkoły, również na terenach wiejskich. Zmieniała się Polska, zmieniała się też wieś. Chałupy kryte strzechą zastąpiły wille, murowane domy remontowano, wyposażając je w nowoczesny sprzęt. Na pola wjechały potężne ciągniki i kombajny, które jednego dnia koszą i młócą zboże nawet z kilkunastu hektarów. Część unijnych środków przeznaczono na programy społeczne, również dla seniorów. O to, jak głosowali w referendum zapytaliśmy naszych rozmówców z gminy Brzuze.

– Byłem za wstąpieniem Polski do Unii. Jesteśmy z żoną otwarci na zmiany, jesteśmy za nowościami, jesteśmy postępowi. Uznaliśmy że warto dołączyć do Zachodu i stać się jego częścią. Jeszcze przed wej-

ściem do Unii pojechaliśmy do Niemiec i byliśmy oszołomieni, szczególnie mnogością i różnorodnością wszelkiego dobra w sklepach. Dla nas wtedy to było coś niezwykłego. Gdy pojawiła się szansa że wstąpimy do Unii, to pomyślałem że u nas też tak będzie. I jest. Teraz ludziom na wsi już żyje się bardzo dobrze w porównaniu z tym co było za mojego dzieciństwa. Programy społeczne dla seniorów są bardzo dobrym pomysłem, żeby ludzie nie siedzieli w domu, nie czekali na śmierć i nie dali się truć tym co jest w telewizji – mówi Jerzy Sadłowski.

Również Barbara Makuch jest zadowolona z naszej przynależności do Unii Europejskiej.

Stamtąd popłynęły pieniądze i płyną do dziś: na drogi, na rozwój wsi, na rolnictwo. Można już kupić nowoczesne maszyny. Ceny na produkty rolne są wprawdzie różne, ale wyrównują je dopłaty. – Uważam że to dobrze że wstąpiliśmy do Unii. Jak ktoś nie ma pracy, albo za mało zarabia, to może pojechać za granicę, tam się dorobić i ma lżej – wyjaśniła nasza interlokutorka.

Marianna Domann brała również udział w referendum, ale...

– Głosowała za, jednak teraz nie jestem zadowolona z Unii. Widzę że chcą nam zabrać tę polskość, a ja jestem patriotką. Jesteśmy obecnie izolowani, krzyże z urzędów zabierają, nie tak jak za Prawa i Sprawiedliwości. Programy społeczne dla seniorów? Popieram i korzystam – poinformowała pani Marianna.

Genowefa Dąbek nie pamięta czy głosowała w referendum, bo się polityką nie interesuje. Przeciwniczką obecności Polski w Unii jest za to Elżbieta Rybińska.

– Doszłam do wniosku, że jak wejdziemy do Unii, to znowu będziemy zależni od kogoś – wyjaśniła. – Z programów unijnych, tych społecznych korzystam, bo czemu nie? – dodała pani Ela.

W gminie Brzuze kolejną kandydaturą wójtem jest Jan Koprowski. W 2008 roku wpadł na pomysł imprezy wyłącznie do starszych mieszkańców gminy. Wszyscy będący w wieku emerytalnym dostali imienne zaproszenia i tak zaczął się

coroczny Wiek Seniora, Wigor Juniora.

– Kiedy rozpoczynaliśmy przed kilkunastoma laty letnie spotkania starszych mieszkańców trudno było przypuszczać, że wydarzenie z roku na rok będzie się cieszyć coraz większą popularnością. Jest to nasz autorski projekt, chyba jedyny w Polsce, więc cieszę się, że ciągle się rozwija. Aż żał byłoby nie skorzystać z unikalnego krajobrazu okolicy na spotkania z seniorami, zwłaszcza że niemal zawsze towarzyszy im piękna pogoda, a uczestnikom znakomity nastrój. Pozwala to zapomnieć wielu osobom o problemach, chorobach, czy samotności – wyjaśnia wóldarz.

W 2021 roku gościnią Wiek Seniora, Wigoru Juniora była Aneta Andrzejewska z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

– To niesamowite, co się tutaj dzieje. Zobaczyłam scenę spotkania dwóch pań, które nie widziały się od ponad 30 lat. My samorządowcy, w biegu, w natłoku spraw często zapominamy o czymś, co najważniejsze, o byciu ze sobą, o rozmowach. Wielkie ukłony dla gospodarzy gminy Brzuze – pana wójta i jego współpracowników. To, że się tutaj dzisiaj bawimy jest wynikiem pracy wielu osób, pewnie przez wiele tygodni, mnóstwa starań o środki, aby niczego nie zabrakło, aby była muzyka i wspaniała atmosfera. Mam nadzieję, że siły do dalszych tego typu spotkań wójtowi, pracownikom gminy i radzie wystarczy na długie lata – powiedziała nam wówczas członkini zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Od kilku lat Stowarzyszenie Dobrzyńscy pozyskuje dofinansowanie na to wydarzenie z funduszy unijnych z otwartego konkursu ofert „Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów”.

W Regionalnych Programach Operacyjnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego są też środki na aktywizację seniorów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Pracownicy Urzędu Gminy Brzuze, Stowarzyszenie Dobrzyńscy oraz Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Brzuze są nader skutecznymi

w ich pozyskiwaniu.

„Z gminą Brzuze się nie nudzę”

„Pasja w aniołach ukryta”, „Z seniorami za ziołami”, „Z gminą Brzuze się nie nudzę”, „Odkrywamy siebie z gminą Brzuze”, „Radości małe i duże seniorów z gminy Brzuze”, „Zdrowy i aktywny senior z gminy Brzuze”, „Dobrzyńskie lato pachnące i malowane woskiem”, „Seniorzy z Brzuze dla świata pszczelego” – to przykłady projektów zrealizowanych przez brzuski samorząd, na które wystarano się o dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego.

W 2016 roku pracę w Urzędzie Gminy Brzuze rozpoczęła Agnieszka Krauz. Obecnie jest koordynatorką przedsięwzięć skierowanych do seniorów, na które pozyskiwane są środki unijne.

– Pierwszy projekt, w który się zaangażowałam nazywał się „Pasja w aniołach ukryta”. Były to zajęcia ceramiczne, które się uczestnikom bardzo się spodobały. Rok, czy dwa lata wcześniej powstał Klub Seniora Przyszań i jego członkinie oraz członkowie chcieli coś ciekawego robić. Pytaliśmy, co by im odpowiadało, sami też proponowaliśmy różne warsztaty, wyjazdy, zajęcia sportowe, kulinarne. Wszystko zaczęło się rozkręcać, a my w urzędzie, widząc ich zaangażowanie i radość z tych spotkań, zastanawialiśmy się co jeszcze. To musi być z sensem robiono, przecież na to idą publiczne pieniądze – tłumaczy urzędniczka.

Zapytaliśmy osoby, które brały udział w wymienionych przedsięwzięciach, co im się podobało. Odpowiedź była mało zaskakująca – „wszystko”.

– Dużo nauki, dużo nowego doświadczenia, dużo zwiedzania. Do dziś byśmy nie wiedzieli, że tak wiele potrafimy. To dla nas taka odskocznia od codzienności. Kiedyś było nie do pomyślenia, żeby coś takiego dla seniorów organizować. Dzięki tym projektom byłam pierwszy raz w operze i w teatrze. Tak mnie i koleżankom się to spodobało, że teraz się skrzyknęmy i już za własne pieniądze i swoimi samochodami jeździmy uczestniczyć w kulturze. Takie światowe się zrobiliśmy – śmieje się pani Basia Makuch.

Dla Marianny Domann opera to nie pierwszyna.

– Miałam przyjaciół w Warszawie i jeździliśmy z mężem często do ich odwiedzać. W stolicy chodziłam do Teatru Wielkiego i do Filharmonii. Zamek Królewski to mam zdeptany, byłam w nim wielokrotnie. W Łazienkach też. Tam w pałacu Na Wodzie z lewej strony stoi Herkules a z prawej Apollo. To go pogłaskałam, wiadomo gdzie, aż przewodnik krzychał, żeby nie dotykać. W Wilanowie byłam z pięć razy O Sobieskim miałam większe pojęcie od oprowadzającego, bo ja dużo książek czytam i wiem, że nic nie wiem – żartuje pani Marianna.

dokończenie na str. 24

dokończenie ze str. 23

– To bardzo dobrze że są te programy unijne, ja to popieram. Teraz ludzie ze wsi wiedzą jak się ubrać, mówić potrafią. Wszystkie zajęcia mi się podobały. Mam różne rzeczy wykonane na warsztatach i aniołka, i jabłko, i wazonik, talerzyki malowane. Bardzo ciekawe były spotkania z dietetyczką i psycholożką – podkreśla pani Marianna.

Jerzy Sadłowski również jest zachwycony tym, co gmina robi dla seniorów.

– Mnie najbardziej podobały się wspólne wyjazdy. Byłem w teatrze w Toruniu byłem w Bydgoszczy w operze pierwszy raz, chociaż z żoną jeździliśmy do Teatru Wielkiego w Warszawie. Zajęcia malarskie, rzeźbiarskie, rękodzielnicze, teatralne też przypadły mi do gustu. Wcześniej byłem trochę takim samotnikiem, a w grupie kolegów i koleżanek z warsztatów poczułem się wyjątkowo dobrze. I cóż, stałem się duszą towarzystwa – mówi rozpromieniony pan Jurek.

Genowefa Dąbek żałuje jednego.

– Zbyt późno to się wszystko wydarzyło Mam tyle lat, że to jest moja końcówka życia. Dziewczyny

są młode, mają ledwo po siedemdziesiątce, a ja i Marianna Domann jesteśmy najstarsze. Gdy zaczęłam chodzić na te warsztaty to pojechałam do opery do Bydgoszczy do teatru do Torunia i do muzeum też. Dziękuję Bogu za to. Muzeum to była dla mnie nowość. Ile tam pięknych rzeczy zobaczyłam, niektóre bardzo stare, a niektóre trochę dziwne. Na zajęciach też wielu nowych rzeczy spróbowałam. Namalowałam sobie ładne drzewo na płótnie. Fajne było rzeźbienie w drewnie, każdy zrobił sobie co chciał, czy gruszkę, czy jabłko, czy grzyb. Staram się być jak najwięcej z ludźmi, a nie siedzieć w domu i w to pudło się gapić. Wtedy jest fest, dużo śmiechu, dużo żartów, można porozmawiać, pograć w gry, umysł rozruszać. Może jeszcze Agnieszka zrobi naukę tańca? Bardzo bym chciała – rozmarzyła się pani Gienia.

– Jestem miłośniczką warsztatów. Malowanie, rzeźbienie, czy robienie czegośkolwiek to moja pasja. Na takich zajęciach dla starszych ludzi dużo ręce pracują, oczy pracują, umysł też pracuje. To jest takie wyrwanie się z codziennej rzeczywistości. Można jeszcze zrobić w życiu coś, czego wcześniej czło-

wiek nie doświadczył. Pierwszy raz na tych warsztatach malowałam i to na płótnie. W glinie też wcześniej nie robiłam. Teraz suszę kwiaty w książkach i robię kompozycje za szkłem w ramach na nagrody w Dniu Seniora – wyjaśnia Elżbieta Rybińska.

– Dzięki tym programom pierwszy raz byłam na operetce w Bydgoszczy. W domu dziecka żeśmy jeździli do teatru w Warszawie na przedstawienia, ale dla dzieci. Teatr to całkiem inna rzeczywistość, gdy się widzi aktorów na żywo. Z wyjazdów jestem bardzo zadowolona, Agnieszka naprawdę super projekty robi: komputerowe, kosmetyczne, czy spotkania z panią psycholog i jest to super zorganizowane. Chciałabym, żeby były nadal i to jak najwięcej – tłumaczy przeciwniczka obecności Polski w Unii Europejskiej.

Zapytaliśmy Agnieszkę Krauze, czy w najbliższym czasie będzie kolejny program społeczny dla seniorów.

– Coś szykujemy – odpowiada z uśmiechem koordynatorka.

Tekst i fot.
(jd)

KALENDARIUM

10 października

1794 – Insurekcja kościuszkowska: klęska powstańców w bitwie pod Maciejowicami w czasie której został ciężko ranny i wzięty do niewoli Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej Tadeusz Kościuszko.

1947 – Wszedł do służby pierwszy ze 100 zakupionych przez Polskę amerykańskich ciężkich parowozów towarowych typu Ty246, potocznie zwanych „trumanami”

1968 – Telewizja Polska wyemitowała premierowy odcinek serialu Stawka większa niż życie w reżyserii Janusza Morgensterna.

11 października

1830 – W Warszawie odbył się pożegnalny koncert Fryderyka Chopina, który w listopadzie opuścił Polskę na zawsze.

1842 – W ramach reformy podziału administracyjnego Królestwa Polskiego obwody zastąpiono powiatami, a dotychczasowe powiaty okręgami sądowymi.

1994 – We Wrocławiu podczas promocji swej książki gen. Wojciech Jaruzelski został uderzony kamieniem w głowę.

12 października

1921 – Liga Narodów podjęła decyzję o podziale Górnego Śląska. Polska otrzymała 29% spornego terytorium, na którym znajdowało się 50% hut i 76% górnośląskich kopalń węgla.

1928 – W szpitalu dziecięcym w Bostonie po raz pierwszy użyto żelaznego płuca.

1999 – Według szacunków ONZ urodził się sześciomiliardowy mieszkaniec Ziemi.

13 października

1906 – Została założona Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (jako Prywatne Kursy Handlowe Męskie Augusta Zielińskiego)

1964 – Zakończyła się pierwsza wieloosobowa misja kosmiczna Woschod 1.

1998 – Telewizja Polsat rozpoczęła emisję sitcomu Miodowe lata.

14 października

1919 – Pruski Sejm przyjął uchwałę o podziale niemieckiego Śląska na prowincje: Dolny Śląsk ze stolicą we Wrocławiu i Górny Śląsk ze stolicą w Opolu.

1992 – Naczelnny archiwista państwowy Rosji Rudolf Pichoj przekazał prezydentowi Lechowi Wałęsie kopie dokumentów dotyczących zbrodni katyńskiej.

2012 – Austriak Felix Baumgartner ustanowił rekord świata skacząc ze spadochronem z wysokości około 39 km nad pustynią w Nowym Meksyku.

15 października

1832 – W Królestwie Kongresowym weszła do obiegu moneta dwunominałowa 15 kopiejek-1 złoty.

1941 – W Generalnym Gubernatorstwie wprowadzono karę śmierci dla Żydów opuszczających teren getta i dla Polaków udzielających Żydom schronienia.

1997 – Na pustyni w Nevadzie brytyjski kierowca Andy Green na samochodzie z napędem odrzutowym Thrust SSC przekroczył po raz pierwszy barierę dźwięku na pojeździe naziemnym.

16 października

1384 – Jadwiga Andegaweńska została koronowana w katedrze wawelskiej na króla Polski.

1929 – Franciszek Żwirko i Antoni Kocjan ustanowili na samolocie RWD-2 międzynarodowy rekord wysokości lotu (4004 m).

1958 – Telewizja Polska wyemitowała premierowy program Kabaretu Starszych Panów.

1978 – Arcybiskup metropolita krakowski kardynał Karol Wojtyła został wybrany na papieża jako pierwsza osoba spoza Włoch od 456 lat, przyjmując imię Jan Paweł II.

Źródło: wikipedia.org

Mistrzowie orki w akcji

DOBRZYŃ NAD WISŁĄ 27.09.2024 roku odbył się XIV Regionalny Konkurs Orki w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Powstańców Wielkopolskich w Bielicach. W zawodach uczestniczyło 17 uczniów szkół rolniczych z całego regionu

Przedstawicielem Zespołu Szkół im. ZMW w Dobrzyniu nad Wisłą był Michał Witomski, uczeń klasy IV Technikum Rolniczego, pod kierunkiem Piotra Drużyńskiego. Zadania konkursowe były oceniane przez komisję sędziowską. Uczniowie mieli wykonać określone prace polowe, tzn. zmieścić się w poletku ćwiczebnym, wykonać odora-

nie oraz utrzymywać parametry zadane w regulaminie, takie jak głębokość, prostoliniowość i utrzymywanie się w granicach działki. Oceniany był również aspekt wykonania orki, wygląd zaoranego pola, miejsce wyciągania i zagłębienia pługa.

W rezultacie zmagania I miejsce zajął Mateusz Mielcarek z ZS CKR w Bielicach, II miejsce Niko-

dem Glonek z ZS CKU w Kościelcu k. Inowrocławia, III miejsce Marcin Walczak z ZS CKR w Marszewie, a IV miejsce Michał Witomski z ZS w Dobrzyniu nad Wisłą.

Równolegle z konkursem orki odbył się test umiejętności rolniczych dedykowany dla dziewczyn, przedstawicielkę szkół rolniczych. W konkursie

tym oceniany był poziom umiejętności kierowania i manewrowania sprzętem rolniczym. Wzięło w nim udział 7 uczennic, a wyniki konkursu wyglądały następująco: I miejsce zdobyła Agata Rzepecka z ZS CKR w Powierciu, II miejsce Anna Nowak z ZS CRK w Przemysle oraz III miejsce Patrycja Niewiadomska z ZS CRK w Bielicach.

Wszyscy laureaci otrzymali okolicznościowe puchary, a oprócz nagród głównych, dla wszystkich uczestników przygotowano okolicznościowe upominki. Uczestnicy oraz ich opiekunowie wykazali się wielkim zaangażowaniem i trudem jaki włożyli w przygotowanie się do tak wymagających konkursów.

(ak), fot. nadesłane

Region

Uwaga na grzybiarzy

Kobieta wyszła na grzyby i straciła orientację w terenie. Na szczęście zainteresowali się nią inni grzybiarze, bo okazało się, że sama nie potrafiła odnaleźć drogi powrotnej. Funkcjonariusze co roku pomagają grzybiarzom wrócić do domu. Na wyprawę do lasu warto dobrze się przygotować, żeby uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji.

Do Komendy Powiatowej Policji w Lipnie zadzwonili w niedzielę (06.10.2024) grzybiarze, którzy napotkali w lesie seniorkę. Okazało się, że kobieta nie potrafiła odnaleźć drogi powrotnej. Policjanci ustalili, gdzie mieszka 78-latką i oddali ją pod opiekę syna.

Seniorka był w dobrej kondy-

cji i nie wymagała interwencji lekarskiej. Czasem jednak, w przypadku zgubienia drogi, wyprawa do lasu potrafi się przedłużyć. Żeby uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji, warto odpowiednio się na nią przygotować.

– Policjanci radzą, by na grzyby, nie wybierać się samotnie, szczególnie gdy słabo znamy

teren, w którym mamy zamiar je zbierać. Jeśli się odłączymy, osoby z którymi wybraliśmy się do lasu, mogą skutecznie zareagować i pomóc w poszukiwaniach. Jeśli już wybieramy się samemu, poinformujmy o tym rodzinę lub znajomych, podając miejsce, w które się wybieramy i spodziewaną godzinę powrotu – podaje

KPP Lipno.

Pamiętajmy, by na wyprawę do lasu zabrać ze sobą naładowany telefon komórkowy. To często jedyna rzecz, która pozwala na skuteczne wezwanie pomocy i ustalenie miejsca pobytu w rozległym terenie. Zadbajmy o odpowiednią odzież, bo warunki atmosferyczne w je-

siennym czasie potrafią gwałtownie się zmienić. Elementy odblaskowe także mogą ułatwić odnalezienie zagubionej osoby.

Dobre przygotowanie do leśnej wyprawy na grzyby może nam oszczędzić przykrych konsekwencji lub niebezpiecznych sytuacji.

(ak)

Na malowniczej wyspie

XX WIEK ▶ Józef Piłsudski po odzyskaniu przez kraj niepodległości nie opuszczał go na długo. Najdłuższym wyjazdem był ten na Maderę w 1930 roku – wyspę położoną daleko na Atlantyku. Piłsudski wiedział już o swojej chorobie

Dotarcie do Madery w okresie przed pojawieniem się stałych linii lotniczych było nie lada wyzwaniem, zwłaszcza dla 63-letniego Piłsudskiego, który miał już zapewne objawy choroby nowotworowej. Podróż po cięgiem z Polski do Portugalii. Stamtąd należało wsiąść na pokład statku. Na pięknej Maderze siedzibą Piłsudskiego była willa Quinta Bettencourt. Później zyskała nieoficjalną nazwę „Casa do Marechal”, czyli „dom marszałka”. Nikt z miejscowych nie starał się zapamiętać ani tym bardziej wymówić trudnego słowa „Piłsudski”.

Dom był położony w ustronnej okolicy stolicy wyspy Funchal. Dom nie imponował wyglądem. Nie był pałacem. Był on wynajmowany przez wiele osób,

w tym pewną Holenderkę, a po śmierci Piłsudskiego zajmowali go Anglicy. W małym pokoju położonym obok ganku Piłsudski układał pasjanse. Była to jego ulubiona rozrywka. Poza tym wypoczywał. Dzień na Maderze skupiony był na spacerach, rozrywce i czytaniu. Piłsudski nie był zwyczajny tak długiego wypoczynku. Dotąd był w ogniu walki na wojnie lub w polityce. Po pewnym czasie na Maderze miał już ponoć dość widoku oceanu i ostentacyjnie odwracał krzesło, aby na niego nie patrzeć.

Przeciwnicy Piłsudskiego w kraju sztydzi z jego wczasów. Układano prześmiewcze wierszyki, liczone na to, że marszałek do Polski już nie wróci i publikowano rozmaite karykatury.

Mówiono także, że na Maderę marszałek zabrał młodą panią doktor, która jest jego kochanką. Eugenia Lewicka miała 34 lata, Piłsudski ponad 60. Oboje znali się od 1924 roku. Niestety dla młodej pani doktor podróż na Maderę zakończyła się tragicznie. Wkrótce po powrocie i po odwiedzinach żony Piłsudskiego znaleziono ją martwą. Miała popełnić samobójstwo. Piłsudski był na jej pogrzebie przez 10 minut. Usiadł na tyłach kościoła. Może nam się to wydawać bezduszne, ale dodajmy, że Piłsudski nie był nawet obecny na pogrzebie swojej pierwszej żony.

Marszałek zmarł w 1935 roku na raka wątroby. Wcześniej dostał udaru oraz ciężko przeszedł grype. Choroby nakładały się na siebie, a jego stan pogarszał się.

W 1939 roku na Maderę przybyła na pokładzie statku Kościuszko wycieczka z Polski. Jej przedstawiciele chcieli zobaczyć miejsca, w których przebywał marszałek. Nie udało im się wejść do słynnej willi. Była ona zajmowana przez nowych lokatorów. 5 lat wcześniej na ścianie willi władze Madery umieściły tablicę mówiącą o pobycie Piłsudskiego. Ostatnia przed wojną wizyta Polaków na Maderze miała podniosły charakter. Odśpiewano nawet Pierwszą Brygadę przy akompaniamencie miejscowej orkiestry. Obecnie Madera przyciąga tysiące Polaków rocznie. Jest to miejsce odkrywania pięknych widoków, ale warto pamiętać, kto jako pierwszy odkrył uroki tej wyspy.

(pw)

XX wiek

Pierwszy spektakl

Po I wojnie światowej, następnie powstaniu wielkopolskim i wojnie polsko-bolszewickiej na naszych terenach było bardzo dużo osób, które mogły określać się mianem weteranów wojennych. Byli to wciąż młodzi mężczyźni, którzy zrzeszali się w Towarzystwach Powstańców i Wojaków. W czerwcu 1926 roku powstało ono także w Elgiszewie w powiecie wąbrzeskim.

Członkowie nowej organizacji w Elgiszewie wzięli się szybko do pracy. 21 listopada udało się zorganizować w miejscowym lesie zawody strzeleckie. Znamy nawet nazwiska ich zwycięzców. Nazwiska te są obecne w Elgiszewie do dziś. W 1926 roku wygrali: Wacław Krysztofiak, Stanisław Zieliński i Franciszek Popławski. Największą atrakcją było późniejsze przedstawienie teatralne, które odbyło się w jednej ze stodół. Wystawiono sztukę ludową

w trzech aktach pt. „Na wymiarze”. Reżyserem sztuki był nauczyciel Buchholz. Aktorzy, na co dzień mieszkańcy wsi, wywiązali się z zadania znakomicie.

Towarzystwo działało przez nie dale. Istnieją zdjęcia potwierdzające kolejne zbiórki, marsze i zawody. Może do 2026 roku uda się w 100-lecie wystawienia spektaklu odtworzyć w Elgiszewie sztukę „Na wymiarze”?

(pw)

XIX wiek

Nie chcieli koedukacji

W 1879 roku w Wąbrzeźnie pojawiły się głosy mówiące o stworzeniu szkoły mieszanej, czyli z klasami damsko-męskimi. Na początku pomysł zawetowano.

Do początków XX wieku powszechny system szkolnictwa ponadpodstawowego na całym świecie przewidywał istnienie klas jednopłciowych: męskich lub żeńskich. Wszystko zaczęło się zmieniać po rewolucji przemysłowej i kulturalnej. W mia-

steczach jak Wąbrzeźno do powołania mieszanych klas nie wystarczyła decyzja starosty (landrata), ale konieczna była także opinia związków wyznaniowych. Za klasami mieszanymi opowiedzieli się Niemcy protestanci. Przeciwno byli katolicy oraz gmina żydowska, która stanowczo opowiedziała się przeciwko tzw. „symultancie” (jak wówczas określano klasy mieszane).

W tamtych czasach regułą w niemieckich szkołach powszechnych było sadzanie dziewczynek na bokach klasy.

(pw)

XIX wiek

Wybory do skutku

1872 rok był dla Wąbrzeźna ciekawy politycznie. Wybierano nowego burmistrza i to aż trzykrotnie, a do tego władze w swojej desperacji musiały nawet skonfiskować jeden z numerów gazety wychodzącej w Toruniu.

Od 1862 roku burmistrzem Wąbrzeźna był Friedrich Hoeft. Był to nieco inne niż obecnie czasy, gdy

burmistrza wybierali radni i zazwyczaj był to urzędnik, który współdziałał z innym organem samorządu nazywa-

nym magistratem. W czerwcu radni wybrali burmistrzem Polaka, co nie spodobało się władzom niemieckim. Niem-

cy nie potwierdził wyboru i konieczne było kolejne głosowanie. Tym razem w sierpniu wygrał kolejny kandydat, ale także Polak. Największe oburzenie Niemców budził fakt, że radni polscy znajdowali większość w sojuszu z radnymi żydowskimi. Ostatecznie władze odgórnie wrzuciły na stanowisko burmistrza komisarycznego, który zarekwirował numer Gazety Toruńskiej, gdzie opi-

sano całą sprawę i wytoczyły proces dziennikarzom.

Ostatecznie, po pewnych perturbacjach na urząd wybrano Polaka – Mariana Gawina-Gostomskiego, który rządził aż do 1908 roku, a później na krótko mianowany został komisarycznym burmistrzem w 1920 roku, ale słabe zdrowie nie pozwoliło mu na pełnienie funkcji.

(pw)

Obrońca polskich granic

POSTAĆ ▶ Przybliżamy postać Oswalda Balzera, prawnika, który w 1902 roku bronił polskich praw do Morskiego Oka

Oswald Balzer urodził się w rodzinie austriackiego urzędnika Franza Balzera i Antoniny z Klossów 23 stycznia 1858 roku. Edukację rozpoczął w wieku 6 lat w szkole ludowej w Chodorowie.

Naukę kontynuował w Cesarsko-Królewskiej Szkole Wzorowej Rzymsko-Katolickiej we Lwowie. Po jej ukończeniu uczył się w C. K. Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie, gdzie w 1878 roku

zdał egzamin dojrzałości. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Lwowskiego. Czwarty rok studiów odbył na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie zetknął się z Michałem Bobrzyńskim, Stanisławem Smolką i Władysławem Abrahamem.

W listopadzie 1883 roku uzyskał stypendium na uzupełniające studia w Berlinie. Balzer habilitował się dwa lata później na Uniwersytecie we Lwowie na podstawie pracy Geneza Trybunału Koronnego. W dniu 4 lutego 1885 roku wygłosił wykład habilitacyjny „Sądy kapturowe w Polsce”. W semestrze letnim tego samego roku rozpoczął prowadzenie wykładów na Uniwersytecie Lwowskim, w charakterze docenta prawa prywatnego polskiego. W maju 1887 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym na Uniwersytecie Lwowskim, gdzie pracował w latach 1887-1933. W 1890 roku został profesorem zwyczajnym prawa polskiego prywatnego i historii prawa polskiego. Uczniem profesora był m. in. późniejszy prof. Przemysław Dąbkowski.

W 1891 roku został dyrektorem Archiwum Krajowego Aktów Grodzkich i Ziemskich we Lwowie. W latach 1895-1896 pełnił funkcję rektora Uniwersyte-

tu Lwowskiego.

W 1902 roku reprezentował rząd Galicji w słynnym sporze pomiędzy Galicją, a Węgrami o Morskie Oko w Tatrach. Rozprawa ta miała miejsce przed sądem polubownym w Grazu. Wspierany przez wiele wybitnych osobistości tego okresu, w tym hr. Władysława Zamoyskiego, właściciela między innymi dóbr zakopiańskich, dra Aleksandra Mniszek-Tchorznickiego z Sanoka jako sędziego i przewodniczącego delegacji. Balzer wygrał ten proces i doprowadził do ustanowienia granicy w Tatrach pomiędzy Galicją, a Węgrami zgodnie z oczekiwaniami społeczeństwa polskiego. Granica w ustanowionym wtedy przebiegu obowiązuje do dziś i jest granicą państwową między Polską, a Słowacją.

Nie należał do stronnictw politycznych. Był założycielem (1901) i długoletnim prezesem Towarzystwa Naukowego we Lwowie, członkiem kilkudziesięciu polskich i zagranicznych instytucji naukowych, m. in. Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Akademii Umiejętności w Pradze, Petersburgu, Sofii, Zagrzebiu, Towarzystwa Naukowego w Warszawie, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Wilnie, Przemyślu. Członek honorowy Towarzystwa

Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu od 1898 roku, członek Towarzystwa Historycznego we Lwowie. Był członkiem Moskiewskiego Towarzystwa Archeologicznego, Towarzystwa Historycznego przy Uniwersytecie Petersburskim, Towarzystwa Historii i Starożytności Rosyjskich w Moskwie i członkiem korespondentem Cesarskiej Akademii Nauk w Petersburgu. Należał do Towarzystwa Przyjaciół Ossolineum, którego bibliotecze zapisał księgozbiór i spuściznę rękopiśmienniczą.

Podczas I wojny światowej na początku 1915 roku w Wiedniu wszedł w skład Komitetu Polskiego Archiwum Wojennego. Był członkiem Komisji Sejmowo-Konstytucyjnej Tymczasowej Rady Stanu (1917). Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zabierał głos między innymi w sprawie godła Polski, nazwy dla polskiej waluty (był zwolennikiem złotego) oraz bronił określenia Rzeczpospolita Polska. W krytycznym sierpniu 1920 roku Rada Obrony Państwa zaproponowała mu funkcję prezesa Trybunału Obrony Państwa. Zmarł 11 stycznia 1933 roku. Został pochowany na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie.

Opr. (Szyw)
fot. domena publiczna

XX wiek

Spór o Morskie Oko

Na początku XX wieku rozgrzał spór polsko-węgierski o przynależność Morskie Oka. Na szczęście udało się go Galicji (Polsce) wygrać i najszynniejsze polskie jezioro w tarach dziś znajduje się w naszym kraju.

Węgierskie i polskie osadnictwo na terenach tatrzańskich powodowało systematyczne kurczenie się pasa ziemi niczyjej i tworzyło potrzebę doprecyzowania granicy. Spór terytorialny pojawił się w 1575 roku, gdy właściciel państwa niedzickiego Olbracht Łaski zaczął zgłaszać roszczenia do części polskiego starostwa nowotarskiego między rzekami Białką i Leśnicą. Roszczenia podtrzymywał do 1634 roku kolejny właściciel ziem niedzickich, Jerzy Horváth-Palocsay. Podpisano wówczas umowę pomiędzy Polską, a Węgrami, wyznaczającą granicę w Tatrach. Biegła ona wówczas rzeką Białką i Białą Wodą na Mały Jaworowy Szczyt, a stamtąd granią główną przez Polski Grzebień, Zadni

Gerlach, Rysy, Mięguszwiecki Szczyt, Szpiglasowy Wierch.

Ponowne roszczenia węgierskie pojawiły się w 1769 r., gdy wysunięto żądanie przesunięcia granicy z Białej Wody na Rybi Potok, choć nie sprecyzowano żądań w górnej części Doliny Rybiego Potoku. Po I rozbiórze Polski do Węgier włączono jedynie starostwo spiskie, reszta ziem utworzyła należącą do Austrii Galicję. Na początku XIX wieku granica w nieznanych okolicznościach została przesunięta na linię Rysy – Żabia Grań – połączenie Rybiego Potoku z Białą Wodą.

W 1879 roku dawne dobra Palocsayów w Tatrach (tzw. dobra jaworzyńskie) kupił od ich spadkobiercy, barona Salomona, śląski książę Christian Hohenlo-

he. Natomiast dziesięć lat później, w 1889 roku, hrabia Władysław Zamoyski, korzystając z pomocy adwokata Józefa Stanisława Retingera, wygrał licytację dóbr zakopiańskich, tym samym nabywając między innymi dawną własność Homolacsów w Dolinie Rybiego Potoku. Spowodowało to nasilenie sporu o granicę w rejonie Morskiego Oka, którego apogeum przypadło na lata 1890-1901. Christian Hohenlohe rozpoczął napady na galicyjską stronę oraz doprowadził do wkroczenia na ten teren węgierskiej żandarmerii. Jego administrator w Jaworzynie podejmował ciągłe próby gospodarczej eksploatacji spornego obszaru poprzez wyrąb drewna, wypas owiec i bydła oraz polowania. W asyście węgierskiej

żandarmerii niszczył mostki i ścieżki turystyczne oraz utrudniał Polakom dostęp do jeziora. Władysław Zamoyski zmuszony był bronić granic swoich posiadłości podobnymi metodami.

W 1901 roku władze austriackie i węgierskie powołały wspólnie w Grazu Międzynarodowy Sąd Rozjemczy ds. ustalenia granicy w Tatrach. Austrię (de facto Galicję) reprezentowali Aleksander Mniszek-Tchorznicki (sędzia), Wiktor Korn (koreferent), prof. Oswald Balzer, a Węgrów Kálmán Lechoczky (sędzia), Lajos Lában (koreferent), Gyula Bölcs. Przewodniczącym sądu został prezes szwajcarskiego Trybunału Związkowego w Lozannie, Johann Winkler.

Strona galicyjska żądała utrzymania dotychczasowej granicy, biegnącej z Rysów Granią Żabiego do połączenia Rybiego Potoku z Białą Wodą. Węgrzy chcieli wytyczenia granicy z Rysów przez Czarny Staw pod Rysami i Morskie Oko, Rybim Potokiem do jego połączenia z Białą Wodą. Po obradach i wizji lokalnej sąd

zakończył spór 13 września 1902 roku wyrokiem przyznającym Galicji prawie wszystkie sporne ziemie.

Po wydaniu wyroku w sprawie granicy Hohenlohe wytoczył sprawę sądową przeciw Zamoyskiemu w 1907 roku, usiłując udowodnić swoje prawa do spornego terenu bez podważania jego przynależności do Galicji. Hohenlohe przegrał we wszystkich instancjach oraz kasację w Najwyższym Trybunale Kasacyjnym w Wiedniu w 1909 roku.

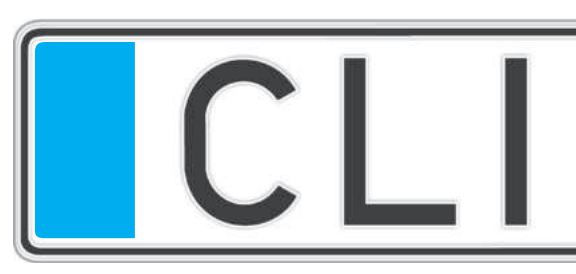
Po upadku monarchii austro-węgierskiej granica w tym miejscu stała się podstawą do wytyczenia granicy polsko-czechosłowackiej, pomimo zabiegów ze strony Polski o przejęcie części Spiszu.

W 1902 roku Oswald Balzer i Aleksander Mniszek-Tchorznicki otrzymali tytuł Honorowego Obywatela Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka za skuteczną obronę polskich interesów – wygranie procesu z Węgrami w sporze o Morskie Oko.

(Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU LIPNOWSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Rolnictwo

Inne

Sprzedam owies, żyto, mieszaninę.
tel. 883-678-823

Zwierzęta

Narybek karpia, amura i inne gatunki.
Nowogród 39, tel. 602-382-266

Administracja:
ul. Sierakowskiego 10C
87-600 Lipno
Dyspozytor: 500 113 551
Sekretariat: 600 163 289
e-mail: sekretariat@pztp-lipno.pl

Powiatowa Stacja
Sanitarно-Epidemiologiczna
w Lipnie
ul. Kościuszki 18/20
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Gminna Biblioteka Publiczna
w Lipnie
ul. Osiedle Sikorskiego 15
tel. 54 287 40 01

Wiejski Dom Kultury Wichowo
Wichowo
tel. 54 288 16 93

Oświata

Zespół Szkół Technicznych
ul. Stefana Okrzei 3
87-600 Lipno
tel. 54 287 33 21

Szkoła Podstawowa nr 5
ul. Plac 11 Listopada 13
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 84

Zespół Szkół Specjalnych
ul. Stefana Okrzei 4
87-600 Lipno
tel. 54 287 43 90

Szkoła Podstawowa nr 3
ul. Romualda Traugutta 2
87-600 Lipno
ul. 54 287 25 87

Szkoła Podstawowa nr 2
ul. Stefana Okrzei 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 78

Liceum Ogólnokształcące
w Zespole Szkół
im. R. Traugutta
ul. Traugutta 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 25 62
Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Plac 11 Listopada 9
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 92

Przedszkole Miejskie nr 4
ul. Kazimierza Różyckiego 8
87-600 Lipno

Zespół Szkół im. Związku
Młodzieży Wiejskiej
ul. Szkolna 5
87-610 Dobrzyń nad Wisłą
tel. 54 253 11 05

Zespół Szkół w Skępem
ul. Wymyślińska 2
tel. 54 287 70 06
tel. 54 287 75 37

Przedszkole Miejskie nr 3
ul. Włocławska 30
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 43

Publiczna Szkoła Muzyczna
I stopnia w Lipnie
ul. Okrzei 3
tel. 54 234 33 89

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Adama Mickiewicza 58
87-600 Lipno
tel. 54 288 66 41

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej w Lipnie
ul. Włocławska 16a
tel. 54 287 20 67

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Mickiewicza 29
87-600 Lipno
tel. 54 288 62 04

Dom Pomocy Społecznej
Nowa Wieś 1
tel. 54 289 71 92

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. Wojska Polskiego 8
87-600 Lipno
tel. 54 287 20 46

Przedsiębiorstwo Usług
Komunalnych Sp. z o.o.
w Lipnie
ul. Wyszyńskiego 47
tel. 54 287 47 00
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
ul. Osiedle Sikorskiego 1
tel. 54 287 21 75

Oczyszczalnia ścieków w Lipnie
ul. Kardynała Wyszyńskiego 52
tel. 54 287 42 70

Zdrowie

Szpital w Lipnie
ul. Nieszawska 6
tel. 54 288 04 15

Niepubliczny Zakład Opieki
Zdrowotnej Lekarze Rodzinni
ul. Tadeusza Kościuszki 5
87-600 Lipno
tel. 54 287 34 42

„Pod Lipami” Sp.j. Apteka Henryk
Mikołajczyk Maria Mikołajczyk
ul. 11 Listopada 11
87-600 Lipno
tel. 54 287 23 75

Centralna Apteka
ul. Kościuszki 2
87-600 Lipno
tel. 54 230 35 14

„Pod Dębami” Apteka
ul. Dębowa 21
87-600 Lipno
tel. 54 288 28 96

„Medicus” Apteka Hanna Rutkowska
ul. Kościuszki 11
87-600 Lipno
tel. 54 288 25 61

„Rodzinka” Apteka
ul. Kościuszki 5
87-600 Lipno
tel. 54 287 28 21

„Na Rogu” Apteka
ul. Mickiewicza 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 27 58

„Nowa” Apteka Barbara Szychowska
ul. Mickiewicza 10
87-600 Lipno
tel. 54 287 23 32

„W Szpitalu” Apteka
ul. Nieszawska 6
87-600 Lipno
tel. 54 288 03 13

„Viola” Apteka
ul. Sierakowskiego 6a
87-600 Lipno
tel. 54 287 28 68

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Sportowa 16a
tel. 54 288 65 62
87-600 Lipno
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Platanowa 1
87-600 Lipno
tel. 54 231 86 00
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.

Wodne Ochotnicze
Pogotowie Ratunkowe
Pl. 11-go Listopada 13a
87-600 Lipno
tel. 787 739 432

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Lipnie
ul. Plac Jana Dekerta 8
tel. 54 288 42 11

Starostwo Powiatowe w Lipnie
ul. Jana Sierkaowskiego 10b
tel. 54 287 20 39

Urząd Gminy Lipno
ul. Mickiewicza 29
tel. 54 288 62 00

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Wymyślińska 2
87-630 Skępe
tel. 54 287 84 00

Urząd Skarbowy w Lipnie
ul. Stanisława Staszica 4
tel. 54 414 83 00

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Stefana Okrzei 7
87-600 Lipno
tel. 52 288 67 00

PKS Dworzec Autobusowy
ul. 22 Stycznia 2
tel. 54 287 22 58

Powiatowy Zakład
Transportu Publicznego
w Lipnie
Dworzec Autobusowy:
ul. 3-go Maja 1D wew D1

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Finalistki Pucharu Polski gromią w lidze

PIŁKA NOŻNA ▶ 2 października w Warszawie odbył się finał Pucharu Polski na szczeblu wojewódzkim, w którym zagrały dziewczęta z UKS Mustang Wielgie. Pomimo wysokiej porażki 10:0 z zespołem Diamenty Warszawa, który jest aktualnie liderem II ligi kobiet, zdobycie srebrnych medali, nagrody finansowej i sam udział w wielkim finale jest olbrzymim osiągnięciem zespołu z Wielgiego

Nasze dziewczęta były w tym sezonie sensacją Pucharu Polski, zapisując się na kartach historii. Już 6 października natomiast wróciły do zmagania w III lidze kobiet i od razu powetowały sobie porażkę w PP, wygrywając na własnym boisku z WAP-em Warszawa aż 9:1! W 10. minucie spotkania po

prostopadłej piłce od Stroisz worek z bramkami otworzyła Jesionowska i było 1:0. W 14. minucie na strzał z dystansu zdecydowała się Frątczak i było 2:0. W 20. minucie po zagraniu Dobiesz swojego drugiego gola zdobyła Jesionowska. Jeszcze przed przerwą Jesionowska skompletowała hat-tricka po

strzale z dystansu i podopieczne trenera Ziemińskiego wygrywały 4:0!

W drugiej połowie, w 50. minucie po zagraniu Jesionowskiej M. Żebrowska zdobyła gola na 5:0. W 65. minucie kolejna asysta Jesionowskiej i pewne uderzenie Pikos wyprowadziło Mustang na

6:0. W 66. minucie WAP Warszawa po akcji prawą stroną boiska zdobył bramkę na 6:1. W 73. minucie po kapitalnym strzale z dystansu Pikos Mustang prowadził 7:1. W 80. minucie Pikos skompletowała hat-tricka, nie dając szans bramkarce z Warszawy. W 90. minucie swoją 4. bramkę w meczu

strzeliła kapitan zespołu Monika Pikos, ustalając wynik spotkania na 9:1! Mustang z dorobkiem 10 punktów po 5 kolejkach i bilansem bramkowym 25:8 plasuje się na 4. miejscu w III lidze kobiet.

(ak), fot. nadesłane /Monika Nowińska

Sporty walki

Przywiozły pięć medali

Kolejny świetny występ dziewcząt z Lipnowskiego Klubu Kyokushin Karate. 05.10.2024 r. w Żorach odbył się X Ogólnopolski Turniej Karate Kyokushin SARI CUP z udziałem 240 zawodników z 25 ośrodków z Polski i Czech.

Zawodniczki LKKK zdobyły 4 złote medale i jeden brązowy. Kasia Gabrychowicz zdobyła dwa złote medale: w konkurencji kumite (walki) senierek - 60 kg oraz w konkurencji kata. Ponadto została po raz kolejny najlepszą zawodniczką

ką turnieju. Również dwa złote medale wywalczyła Natalia Kwiatkowska: w kumite (walki) kadetek - 40 kg oraz w konkurencji kata. Brązowy medal wywalczyła Natalia Borkowska w konkurencji kata kadetek. Bez medalu wrócili: Ada Jagiel-

ska, Natalia Bylicka, Maja Górczyńska i Maciek Belczyński. Mimo to wszyscy zdobyli kolejne doświadczenia. Sędziami na macie z LKKK byli shihan Paweł 5 Dan i sensei Angelika z Dan. Gratulujemy!

(ak), fot. nadesłane

TYGODNIK REGIONU
LIPNOWSKIEGO

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Aktywny Rodzic

– trwa nabór wniosków

REGION ➤ 50 tys. wniosków o świadczenia z programu Aktywny Rodzic wpłynęło do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tylko pierwszego dnia. Najwięcej wniosków złożono na Platformie Usług Elektronicznych ZUS (eZUS) oraz w aplikacji mobilnej mZUS

Od 1 października ZUS zaczął przyjmować wnioski o świadczenia z programu Aktywny Rodzic. – Od północy do godziny 10:00 złożono 50 tys. wniosków, z tego najwięcej przez Platformę Usług Elektronicznych ZUS (eZUS) – 34 386 i aplikację mZUS – 7929. Wnioski przyjmowane są wyłącznie drogą elektroniczną

przez Platformę Usług Elektronicznych ZUS (eZUS), aplikację mobilną mZUS, portal Emp@tia i przez bankowość elektroniczną – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Na Aktywnego Rodzica składają się trzy świadczenia: „Aktyw-

ni rodzice w pracy”, „Aktywnie w żłobku” i „Aktywnie w domu”.

Świadczenie aktywni rodzice w pracy to 1500 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca życia, które nie chodzi do przedszkola, żłobka, klubu dziecięcego ani nie zajmuje się nim dzien-

ny opiekun. Jeżeli maluch ma odpowiednie orzeczenie o niepełnosprawności, to wsparcie wyniesie 1900 zł. Co ważne świadczenie zależy od aktywności zawodowej rodziców.

Aktywnie w żłobku zastąpiło obecne dofinansowanie w wysokości do 400 zł do opłaty za pobyt w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech. Świadczenie kierowane jest do rodziców dzieci, które korzystają ze żłobka, klubu dziecięcego albo dziennego opiekuna. Wsparcie wyniesie do 1500 zł miesięcznie na dziecko lub 1900 zł, jeżeli dziecko ma odpowiednie orzeczenie o niepełnosprawności. Świadczenie nie pokrywa kosztów żywienia. Co ważne, jeśli opłata za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna będzie wyższa niż 2200 zł, to świadczenie aktywnie w żłobku nie będzie przysługiwać. Z dofinansowania można korzystać do końca roku szkolnego, w którym dziecko skończy 3 lata, a gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – do końca roku szkolnego, w którym skończy 4 lata.

Trzecie świadczenie, **aktywnie w domu** będzie przysługiwać na takich samych zasadach, jak

obecnie funkcjonujący rodzinny kapitał opiekuńczy. Nowością będzie możliwość uzyskania pieniędzy na każde – w tym na pierwsze i jedyne dziecko – w wieku od 12. do ukończenia 35. miesiąca życia. Świadczenie wyniesie 500 zł miesięcznie przez dwa lata, niezależnie od tego, czy dziecko ma odpowiednie orzeczenie o niepełnosprawności.

Pierwsze wypłaty środków z programu Aktywny Rodzic planowane są na przełomie listopada i grudnia. Co ważne na to samo dziecko za dany miesiąc ZUS wypłaci tylko jedno ze świadczeń. Każdy rodzaj wsparcia obwarowany jest określonymi warunkami i wybór rodzica nie jest dowolny, a zależy od sytuacji zawodowej czy też formy opieki nad dzieckiem. Będzie można jednak zastąpić jeden rodzaj wsparcia drugim, na przykład, gdy zmieni się sytuacja zawodowa wnioskodawcy.

Program Aktywny Rodzic adresowany jest również do beneficjentów dotychczas funkcjonującego rodzinnego kapitału opiekuńczego (RKO) i dofinansowania żłobkowego 400 zł.

(red)
fot. ZUS

ZAWIADOMIENIE

Wójt Gminy Tłuchowo o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy Tłuchowo

Na podstawie art. 13 i ust. 3 pkt 1 w związku z przepisem art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy Tłuchowo Uchwały nr XLIX/313/2024 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Tłuchowo.

Zainteresowani mogą składać wnioski do projektu Planu ogólnego do Wójta Gminy Tłuchowo **w terminie do dnia 08.11.2024 r.**

Wnioski do projektu Planu ogólnego należy składać **na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego, zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509). Wzór formularza dostępny jest pod linkiem www.tluchowo.nowoczesnagmina.pl/?a=4008 lub w siedzibie Urzędu Gminy w Tłuchowie (pokój 203), ul. Sierpecka 20, 87-605 Tłuchowo.**

Stosowne wnioski należy składać:

- na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, na adres: Gmina Tłuchowo, ul. Sierpecka 20, 87-605 Tłuchowo;
- na piśmie utrwalonym w postaci papierowej w siedzibie Urzędu Gminy w Tłuchowie (pokój 203), ul. Sierpecka 20, 87-605 Tłuchowo;
- w formie elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej, na adres: planowanie@tluchowo.pl;
- w formie elektronicznej za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 57 z późn. zm.) – adres skrzynki ePUAP: 5n96isx0sw/SkrytkaESP

Złożone wnioski zostaną rozpatrzone przez Wójta Gminy Tłuchowo w trakcie sporządzania Planu ogólnego gminy Tłuchowo.

Wnioski niespełniające powyższych warunków pozostawi się bez rozpatrzenia.

Wójt Gminy Tłuchowo
Krzysztof Dąbkowski

Jednocześnie informuję, że Administratorem danych osobowych jest Gmina Tłuchowo, ul. Sierpecka 20, 87-605 Tłuchowo, reprezentowana przez Wójta Gminy Tłuchowo. Dane będą przetwarzane w celu sporządzenia Planu ogólnego w trybie Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dane będą przechowywane przez 25 lat od roku następnego po zakończeniu sprawy, a następnie zostaną przekazane do Archiwum Państwowego, gdzie będą przechowywane wiecznie. Wójt Gminy Tłuchowo ustanowił Inspektora Ochrony Danych rozpatrującego ewentualne skargi – e-mail: inspektor@cbi24.pl i wskazuje stronę BIP: www.tluchowo.nowoczesnagmina.pl, gdzie udostępnia dodatkowe, szczegółowe informacje o uregulowaniach RODO.

Mień wywalczył punkt w Lubaniu

PIŁKA NOŻNA ▶ Remisem 2:2 zakończyło się spotkanie LTP Lubanie – Mień Lipno rozgrywane w ramach 9. kolejki V ligi kujawsko-pomorskiej. Nasz jednak w okręgówce plasuje się na 10. miejscu w tabeli i musi raczej oglądać się za siebie niż zerkać w górę stawki

Po powrocie na ten szczebel rozgrywkowy lipnowianom łatwo nie jest, ale na pewno w żadnym meczu nie składają bronii. W poprzedniej serii polegli u siebie 0:1 z Sadownikami Waganiec, dlatego teraz punkty były bardzo potrzebne. Od początku sobotniego meczu

w Lubaniu jedni i drudzy stwarzali sobie sytuacje bramkowe. Gospodarze trafili nawet do siatki Mienia, ale sędzia gola nie uznał z powodu spalonego. Po drugiej stronie piłka musnęła słupek po jednym z uderzeń z pola karnego gości.

Wreszcie w 22. minucie to

miejscowi trafili jako pierwsi. Na szczęście podopieczni trenera Marcina Bartczaka wyrównali jeszcze przed przerwą za sprawą Cywińskiego. W drugiej połowie mogło być jeszcze lepiej, bo Mień od 63. minuty prowadził 2:1 po trafieniu Kowalskiego. Niestety w koń-

cówce gospodarze wyrównali z rzutu karnego i ostatecznie spotkanie zakończyło się podziałem punktów.

Po dziewięciu kolejkach Mień ma na koncie 11 punktów i zajmuje dziesiąte miejsce. Przewaga nad strefą spadkową jest niewielka, zatem każdy ko-

lejny mecz będzie bardzo istotny w kontekście utrzymania się w V lidze. Szansa na poprawienie dorobku już w najbliższą niedzielę, gdy od godz. 15.00 lipnowianie będą podejmować Gopło Kruszwica.

Tekst i fot. (ak)

Piłka nożna

Powroty niewiele zmieniły

Wicher Wielgie przegrał ósmy mecz z rzędu i zajmuje przedostatnie miejsce w A-klasie. Pomóc w trudnych chwilach próbują piłkarze, którzy mieli już zawiesić buty na kołku, ale póki co nie są to powroty szczęśliwe.

Wygrana w pierwszej kolejce tego sezonu z Tęczą Topółka jest jedyną dla ekipy z Wielgiego. Dalej było już tylko gorzej, zespół przegrał właśnie ósmy mecz z rzędu, po drodze notując prawdziwe klęski jak 0:11 z Cukrownikiem Fabianki, czy 0:9 ze Startem Radziejów i 1:9 z Wisłą II Dobrzyń. Niemrawy atak i najgorsza defensywa w lidze nie

napawają optymizmem. Próbując ratować sytuację w Wielgim namówili do gry piłkarze, którzy mieli już zakończyć grę dla Wicha jak Przemysław Kosowski czy Sebastian Paszyński, a więc wieloletnie filary klubu. W meczu dziewiątej kolejki A-klasy kibice oglądali też Dominika Szklarczyka, który niegdyś, jeszcze w B-klasie, strzelał dla Wi-

chra dużo goli.

Wprawdzie Kosowski strzelił gola, Wicher powalczył, jeszcze jedno trafienie dodał Krajewski, a momentami gospodarze potrafili spychać do obrony przyjezdnych, to jednak Zjednoczeni Piotrków Kujawski odpowiedzieli aż 5 bramkami. Trzy zdobyli w pierwszej, a dwie w drugiej połowie. Zespół prowadzony

przez Tomasza Marczewskiego przegrał wysoko kolejny mecz i z 3 punktami wyprzedza jedynie Victorię Smólnik, która ma 1 punkt. W najbliższej serii Wicher pojedzie to Służewa, gdzie o punkty będzie ciężko. Szansa na drugą wygraną na pewno będzie w kolejnym meczu domowym, właśnie ze Smólnikiem.

Póki co wygląda na to, że

przerwa zimowa nie będzie w Wielgim spokojna. Lepsze humory mają inni nasi A-klasowicze. Tłuchowia II jest czwarta w tabeli, w ostatnim meczu pokonała 4:2 Piast Bądkowo, zaś Wisła II Dobrzyń jest szósta, ostatnio wygrała 5:1 z Lubrańcem.

Tekst i fot. (ak)

Tłuchowia samodzielnym liderem IV ligi!

PIŁKA NOŻNA ➤ Zespół prowadzony przez trenera Tomasza Paczkowskiego idzie jak burza. Tłuchowia pokonała w Rypinie ekipę Lecha aż 7:1 i ma już trzy punkty przewagi nad kolejnymi drużynami. Cztery gole zdobył Wiktor Walczak, który po 11 kolejkach ma na koncie 10 trafień

WIĘCEJ ZDJĘĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

Zdaje się, że w Tłuchowie nastała stabilizacja, na jaką czekali od dłuższego czasu. Poza dwiema wpadkami, czyli porażką w Brześciu Kujawskim i remisem z Łabiszynem, Tłuchowo wygrywa wszystko, najczęściej rozbijając rywali w pył. W dziesiątej kolejce łatwo nie było, ale Tłuchowia pokonała 3:1 Unię Wąbrzeźno. Za to w jedenastej serii nasz zespół dał prawdziwy popis w Rypinie.

Już w 7. minucie gola na 1:0 zdobył Leszczyński po podaniu Antoninho Silvy. Między 13., a 40. minutą spotkania klasyczny hat-trick zanotował Wiktor Walczak, trafiając po podaniach odpowiednio: Warcholaka, Leszczyńskiego i Donavana Ferreiry. Do przerwy było więc 4:0 na korzyść gości, a więc mecz był rozstrzygnięty.

Miejscowi powalczyli, na ile mogli i kilkanaście minut po

przerwie zdobyli honorowego gola, mieli także inne sytuacje, ale więcej bramek nie strzelili. Za to Tłuchowia nie powiedziała ostatniego słowa. W 71. minucie na 5:1 trafił Guilherme Cristovao po podaniu Donavana. Na dziesięć minut przed końcem zagranie Leszczyńskiego na gola zamienił Katushinskyj, a wynik na 7:1 ustalili w 90. minucie Walczak, po podaniu Żółtowskiego.

Efektowna wygrana była dziewiątą w jedenastym meczu. Tłuchowia z 28 punktami jest samodzielnym liderem. Warto dodać, że drugi w tabeli Chemik Bydgoszcz przegrał w Wąbrzeźnie i zarówno nad tą ekipą jak i nad Unią Solec Kujawski Tłuchowo ma 3 punkty przewagi. W najbliższą sobotę od godz. 14.00 lider tabeli podejmować będzie na swoim boisku zajmującą dziesiątą

miejsce Cuiavię Inowrocław. Relacja oczywiście w kolejnym CLI.

Swój mecz w 11. kolejce czwartej ligi kujawsko-pomorskiej przegrała natomiast Wisła Dobrzyń, która uległa w Brodnicy Sparcie 0:2. Wisła z 19 punktami jest siódma w tabeli, a w najbliższą niedzielę od godz. 11.00 podejmie u siebie Pomorzanina Sierock.

(ak), fot. (AdWo)

LIPNO-CLI.PL

Znajdziesz nas również na:

 Lipno-CLI

 @lipnoCLI

